

# LANDSGRANNSKOÐANIN

Frágreiðing  
um ávísar útreiðslur

latin  
løgtingsgrannskoðarunum

OKTOBER 2007



## Innihaldsyvirlit

<b><u>1</u></b>	<b><u>INNGANGUR</u></b>	<b>5</b>
<b><u>2</u></b>	<b><u>SAMANDRÁTTUR</u></b>	<b>7</b>
2.1	FERÐING UTTANLANDS	7
2.2	FARTELEFON- OG AÐRAR SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR	7
2.3	UMBOÐAN, STARVSFÓLKAÚTREIÐSLUR O.T.	8
2.4	PRIVATNÝTSLU AV BILI O.Ø.	9
2.5	SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR OG BORÐFÆ HJÁ LANDSSTÝRISMONNUM	9
<b><u>3</u></b>	<b><u>UM FRÁGREIÐINGINA</u></b>	<b>11</b>
<b><u>4</u></b>	<b><u>FERÐING UTTANLANDS</u></b>	<b>13</b>
4.1	SAMLAÐAR FERÐAÚTREIÐSLUR SMB. LANDSROKNSKAPINUM 1998-2005	13
4.2	PRÍSIR Á FERÐASEÐLUM	13
4.3	BONUSSKIPAN	14
4.4	GISTING	16
4.5	DAGPENINGUR	17
4.6	FRÁDRÁTTUR Í DAGPENINGI	17
4.7	STAKROYNDIR	18
4.8	SAMANDRÁTTUR	21
4.9	SAMSKIFTI VIÐ LANDSSTÝRISMANNIN Í FÍGGJARMÁLUM 2007	22
<b><u>5</u></b>	<b><u>FARTELEFON- OG AÐRAR SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR</u></b>	<b>25</b>
5.1	SAMLAÐAR TELEFONÚTREIÐSLUR SMB. LANDSROKNSKAPINUM 1998-2004	25
5.2	FARTELEFON	25
5.3	AÐRAR SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR	27
5.4	STAKROYNDIR	27
5.5	SAMANDRÁTTUR	29
5.6	SAMSKIFTI VIÐ LANDSSTÝRISMANNIN Í FÍGGJARMÁLUM 2007	30

<b>6</b>	<b>UMBOÐAN, STARVSFÓLKAÚTREIÐSLUR O.T.</b>	<b>33</b>
6.1	ALMENT UM ÚTREIÐSLUR	33
6.2	GOMUL RUNDSKRIV	33
6.3	UMBOÐAN	33
6.4	GÁVUR TIL STARVSFÓLK	35
6.5	JÓLABORÐHALD	36
6.6	ÚTFERÐIR	38
6.7	AÐRAR STARVSFÓLKAÚTREIÐSLUR	40
6.8	TÖRVUR Á AT ÁSETA REGLUR	41
6.9	SAMANDRÁTTUR	42
6.10	SAMSKIFTI VIÐ LANDSSTÝRISMANNIN Í FÍGGJARMÁLUM 2007	44
<b>7</b>	<b>BILAR</b>	<b>49</b>
7.1	UM AT MERKJA STOVNSBILAR	49
7.2	SKATTLIG VIÐURSKIFTI	49
7.3	SAMANDRÁTTUR	52
7.4	SAMSKIFTI VIÐ LANDSSTÝRISMANNIN Í FÍGGJARMÁLUM 2007	52
<b>8</b>	<b>SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR OG BORÐFÆ</b>	<b>HJÁ</b>
	<b>LANDSSTÝRISMONNUM</b>	<b>53</b>
8.1	GRANNSKOÐANARFRÁGREIÐING Í 2000	53
8.2	LÓGARGRUNDARLAG	53
8.3	UM FRÍA HEIMATELEFON	54
8.4	UM FRÍA FARTELEFON	55
8.5	ENDURRINDAN FYRI AÐRAR SAMSKIFTISÚTREIÐSLUR	55
8.6	NEVNDARARBEIÐI	55
8.7	BORÐFÆ	56
8.8	SAMSKIFTI VIÐ LØGMANN Í 2006	57
8.9	SAMSKIFTI VIÐ LØGMANN Í 2007	57

## 1 Inngangur

Í febrúar 2006 læt Landsgrannskoðanin lögtingsgrannskoðarunum eina frágreiðing um reglur og siðvenjur viðvíkjandi ávísun útreiðslum, ið liggja á markinum til privat-útreiðslur ella fríar ágóðar.

Lögtingsgrannskoðararnir høvdu biðið um kanningina, ið m.a. fevnir um ferða-, samskiftis-, umboðanar- og starvsfólkaútreiðslur o.t.

Í seinastu uppskotunum til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin hava lögtingsgrannskoðararnir síðani mælt landsstýrismanninum í fíggjarmálum til at tryggja, at hóskaði og fullgreiðar reglur á hesum øki verða ásettar og hildnar.

Lögtingsgrannskoðararnir hava eisini mælt lögmanni til at greiða ivasurningar um heimild og fríar ágóðar, tá ræður um samskiftisútreiðslur hjá lögmanni og landsstýrismonnum.

Endamálið við hesari frágreiðing er at kunna lögtingsgrannskoðararnar um, hvørjar broytingar eru framdar, í mun til frágreiðingina, ið latin var lögtingsgrannskoðarunum í febrúar 2006.

Argir, 26. oktober 2007

Leivur Harryson



## 2 Samandráttur

Eftir áheitan frá lögtingsgrannskoðarunum gjörði Landsgrannskoðanin á heysti 2005 eina kanning av ávísum útreiðslum og læt lögtingsgrannskoðarunum frágreiðing í februar 2006.

Samanborið við onnur øki er ikki talan um tær stóru útreiðslurnar, men talan er um útreiðslur, sum liggja á markinum til privatútreiðslur ella fríar ágóðar.

Tí hildu lögtingsgrannskoðararnir í mars 2006 tað vera umráðandi fyri stovnsleiðarar og starvsfólk o.o., at greiðar reglur verða ásettar, so allir partar vita, hvat er rætt, og hvat er skeivt, og teir mæltu landsstýrismanninum í fíggjarmálum til at áseta gjøllari reglur.

Niðanfyri hava vit gjørt stuttan samandrátt av nøkrum av niðurstøðunum í frágreiðingini. Vísandi til samskiftið við Fíggjarmálaráðið og Løgmansskrivstovuna í 2007 hava vit eisini víst á, í hvønn mun viðurskiptini eru broytt (við gráum).

### 2.1 Ferðing uttanlands

Vísandi til frágreiðingina verða ferðaseðlar í nógvum førum keyptir uttan avsláttur, og verða ikki bílagdir í góðari tíð.

Fíggjarmálaráðið og Løgmansskrivstovan hava umrøtt at savna alt keyp av uttanlandsferðum (ferðaseðlar og gistingar) á einum staði, men onki ítøkiligt er hent.

Sambært rundskrivi í 2002 frá Fíggjarmálaráðnum er álagt øllum stovnum at tryggja, at bonusstig og annar avsláttur, sum stavar frá tænaferðum, kemur stovninum til góðar. Bert 8 stovnsleiðarar siga seg halda rundskrivið. Einki aðalráð heldur rundskrivið, heldur ikki Fíggjarmálaráðið sjálvt.

Flestu Norðurlond hava líknandi reglur um, at vunnin bonusstig frá tænaferðum, ið arbeiðsgevarin hevur goldið, skulu nýtast til framtíðar tænaferðir. Harafturat hava fleiri Norðurlond reglur um, at verða tílík bonusstig brúkt til privatar ferðir, skal ágóðin verða skattaður.

Fíggjarmálaráðið heldur tað vera nærum hópisleyst at umsita bonusskipanirnar, og at tað er torført at tryggja, at fríir ágóðar verða skattaðir. Fíggjarmálaráðið hevur umrøtt ávísar ætlanir.

Einki ítøkiligt er hent, og rundskrivið er óbroytt.

### 2.2 Fartelefon- og aðrar samskiptisútreiðslur

Flestu stovnsleiðarar og øll aðalráð hava latið starvsfólki fartelefon ókeypiss at nýta sum arbeiðsamboð, og fartelefonin verður vanligi tikin við heim til hús.

Í rundskrivi nr. 2/2001, frá Toll- og Skattstovu Føroya “um fartelefon” er ásett, at fartelefon, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypiss, meginregluliga er at rokna sum frí telefon sambært reglunum um fríar ágóðar. Tekur løntakarin telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat.

Flestu stovnar hava onga skipaða mannagongd, sum tryggjar, at starvsfólk endurinda møguliga privata nýtslu. Sambært frágreiðingini hava “bert” 4 stovnsleiðarar boðað Toll- og Skattstovuni frá um fartelefonir, sum skattliga eru at rokna sum fríir ágóðar.

Fíggjarmálaráðið heldur, at sum meginregla eigur almennur arbeiðsgevari ikki at lata starvsfólki fartelefon ella aðra telefon at nýta ókeypiss. Grundað á hesa meginreglu eiga tað ikki at vera nógvur fráboðanir til Toll- og Skattstovu Føroya um fría telefon.

Fíggjarmálaráðið heldur tað vera eina leiðsluuppgávu á hvørjum stovni ella ráði sær at tryggja, at misnýtsla ikki fer fram.

Spurdur, hevur landsstýrismaðurin svarað, at hvørki aðalstjórin ella onnur starvsfólk í Fíggjarmálaráðnum verða skattað heilt ella lutvíst av fríum ágóða á samskiftisøkinum.

### **2.3 Umboðan, starvsfólkaútreiðslur o.t.**

#### Umboðan

Tað finnast ongar reglur um umboðan. Ofta er ikki nóg væl greitt frá, hví útreiðslan er hildin, og ymiskt er, hvussu umboðanarútreiðslur verða konteraðar.

Sambært Fíggjarmálaráðnum verða stig tikin til at fáa hesar reglur ásettar.

#### Kontering

Tað er sera ymiskt, hvussu aðalráð og stovnar skráseta umboðanarútreiðslur. Viðhvørt verða umboðanarútreiðslur bókaðar á øðrum kontum. Hinvegin er ein partur, sum er bókaður sum umboðan ikki umboðanarútreiðslur, men starvsfólkaútreiðslur o.t. Tí er eingin, sum veit, hvussu stórar umboðanar- og starvsfólkaútreiðslurnar eru.

Sambært landsstýrismanninum verða stig tikin til at bøta um skrásetingarnar frá komandi ári.

#### Gávur til starvsfólk

Í 1992 boðaði Landsstýrið frá, at tá ið starvsfólk hava verið í landsins tænastu í 25, 40 og 50 ár, kunnu tey fáa peningagávu, ávikavist 1.000, 1.600 og 2.000 kr. Upphæddirnar eru ikki dagfórdar.

Fíggjarmálaráðið og Løgmannsskrivstovan fara at heita á Lønardeildina um at gera rundskriv m.a. um gávur í sambandi við serligan starvsaldur.

Landsgrannskoðanini kunnugt er onki broytt.

#### Jólaborðhald, jólagávur og starvsfólkaútfærðir o.a.

Sambært nøkrum gomlum ásetingum frá Landsstýrinum skulu starvsfólk sjálvi rinda fyri jólaborðhald og starvsfólkaútfærðir.

Nakrir stovnar halda seg til hesar reglur, meðan aðrir stovnar og aðalráðini rinda fyri jólaborðhald. Summi lata eisini jólagávur.

Flestu aðalráð og summir stovnar rinda starvsfólkaútfærðir, og starvsfólkinu fáa frí við lön útfærðardagin. Meginparturin av stovnunum rinda tó ikki fyri starvsfólkaútfærðir.

Viðvíkjandi øðrum starvsfólkaútreiðslum rinda summir stovnar onki, meðan aðrir rinda t.d. fyri kaffi, morgunmat, starvsfólkaútreiðslur, limagjald til fitness-sentur o.a. Nakrir stovnsleiðarar halda seg til gomlu “strongu” reglurnar og halda tað nærum vera “ómoralskt”, at landsins peningur fer til slíkt. Aðrir stovnsleiðarar halda tílíkar útreiðslur vera sjálvsagdar og hartil gagnligar fyri trivnaðin á stovninum.

Tá ið ræður um starvsfólka- ella trivnaðarútreiðslur er sostatt sera ymiskt, hvat aðalráð og stovnar rinda. Øll aðalráðini halda, at rættast er at áseta dagfórdar reglur á hesum øki.

Fíggjarmálaráðið vísir á, at talan er um gomul rundskriv, ið ikki eru aktuellt longur. Fíggjarmálaráðið heldur tað ikki vera rætt at gera ov nágreinligar reglur fyri hetta øki.

Tað má verða ein natúrlig leiðsluuppgávu hjá einum stjóra at taka stöðu til, hvat skal gerast fyri starvsfólkatrivnaðin á júst hansara stovni ella aðalráð.

Ráðið ásannar, at tað er óheppið, at stórir munur kann verða á, hvussu nógv verður brúkt til starvsfólkatrivnað. Ein loysn kundi møguliga verið, at ásett varð ein minsta og ein mesta upphædd pr. starvsfólk, ið kann nýtast til starvsfólkatrivnað. Ráðið fer at viðgera henda spurning saman við hinum aðalráðunum.

Sostatt eru enn ongar dagfórdar reglur ásettar.

## **2.4 Privatnýtslu av bili o.ø.**

Næstan allir bilar hjá almennum stovnum eru merktir við stovnsnavni.

Skattligar reglur eru ásettar um stovnsbilar. Privatnýtsla av stovnsbilum verður roknað sum skattskyldug inntøka. Koyring til og frá arbeiðsstaði verður eisini roknað sum privatkoyring, tó undantikið, um viðkomandi hevur tilkallivakt ella skiftandi arbeiðsstøð.

Sambært spurnakanningini verður eingin í landsumsitingini skattaður av fríum ágóða av at nýta stovnsbil privat.

Fíggjarmálaráðið fer at venda sær til hini aðalráðini við spurninginum, fyri at fáa tey at taka hann upp við stovnar, ið hava stovnsbilar. Eisini fer Fíggjarmálaráðið at heita á hini aðalráðini at kanna eftir, um neyðugt er við øllum verandi stovnsbilum.

Vit bóðu um avrit av hesum samskifti, men fingi einki svar.

## **2.5 Samskiftisútreiðslur og borðfæ hjá landsstýrismonnum**

### Lógargrundarlag

Ongar ásetingar um kostnaðarendurgjald fyri samskiftisútreiðslur eru í lógini “um samsýning og eftirløn landsstýrismanna”.

Ein nevnd, sett sambært Ll. nr. 77/2003 “um nevnd at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m.”, hevur í áliti sínum í juni 2005 m.a. mælt til at útvega lógarheimild til at veita lögmanni og landsstýrismonnum fría farteleson, teldu og alnetssamband til arbeiðsbrúks.

Í juni 2007 spurdu vit, hvat síðani er hent í málinum, og hvørjar ætlanir lögmaður hevur.

Í september 2007 svaraði lögmaður, at einki er hent í málinum.

### Borðfæ

Í 2007 fær lögmaður 77.388,98 kr. í borðfæ árliga, og landsstýrismenn fáa 25.796,33 kr. árliga. Borðfæið er skattafrítt. Vit hava heitt á lögmann um at greiða frá, hvat borðfæið er ætlað til.

Nevndin, sum sambært Ll. nr. 77/2003 skal geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m., heldur, at borðfæið eigur at verða lækkað, m.a. tí eingi hagtøl eru fyri nýtsluna av hesum peningi, og tí at nevndin hevur mælt til at hækka bæði samsýning og kostnaðarendurgjald til lögmann og landsstýrismenn.

Landsgrannskoðanini kunnugt, er einki síðani hent í málinum.

### Skattlig viðurskifti

Eftir áheitan frá Landsgrannskoðanini vendi lögmaður sær í 2003 til Toll- og Skattstovu Føroya og fekk staðfest, at eisini lögmaður og landsstýrismenn eru fevndir av

skattligu reglunum um fríar ágóðar, at heimatelefon hjá lögmanni/landstýrismonnum er at rokna sum skattafríur ágóði, sum lögmaður/landsstýrismenn hava skyldu at geva upp, og at arbeiðsgevarin hevur upplýsingarskyldu.

Sum árinu gingu, fóru lögmaður og fleiri landsstýrismenn burtur frá skipanini við fríari heimatelefon, tí teir í staðin høvdu fría fartelefon. Harumframt fáa nakrir endurgoldið útreiðslur til internetsamband, m.a. í sambandi við heimaarbeiðspláss.

Vit hava víst á, at tað óivað er soleiðis hjá lögmanni/landsstýrismonnum, at fartelefon og onnur samskiftistól heima, ið landið rindar fyri, í ein ávísan mun verða brúkt privat ella til meira partapolitisk viðurskifti, sum ikki hava við landsstýrismannastarvið at gera.

Í oktober 2006 skrivaði lögmaður m.a., at hann metir “øll samskiftistól løgmans og landsstýrismanna sum vanlig arbeiðstól. Hvar hesi arbeiðstól eru, á skrivstovuni, uttanlands ella heima við hús, má metast at vera uttan týdning fyri privatinntøku teirra”.

Vit hildu ikki svarið vera nøktandi. Tí hava vit í juni og í oktober 2007 m.a. spurt lögmann, í hvønn mun lögmaður, landsstýrismenn, løgmansstjórin og aðalstjórar verða skattaðir av fríum ágóða viðv. telesamskifti.

Lögmaður hevur ikki svarað hesum spurningi, og vísir á, at spurningar um skatt eru mál millum einstaka starvsfólkið og skattamyndugleikan.

Landsgrannskoðanin vil í hesum sambandi minna á, at eisini arbeiðsgevarin hevur skyldu til at kunna Toll- og Skattstovu Føroya um møguligar fríar ágóðar, hann hevur latið, uttan at Toll- og Skattstovan biður um tað.

Landsgrannskoðanin er sostatt framvegis ikki nøgd við svarskriv løgmans.

### 3 Um frágreiðingina

Í 2005 heittu lögtingsgrannskoðararnir á Landsgrannskoðanina um at kannu, hvørjar reglur eru galdandi, og hvussu mannagongdir og siðvenjur eru, tá ið ræður um:

1. ferðing uttanlands;
2. farteleson og aðrar samskiftisútreiðslur;
3. umboðan, starvsfólkaútreiðslur o.t.;
4. privatnýtslu av bilum
5. samskiftisútreiðslur og borðfæ hjá landsstýrismonnum.

#### Spurnakanning í november 2005

Í hesum sambandi sendi Landsgrannskoðanin 8. november 2005 spurnabløð til allar stovnsleiðarar, sum eru skrásettir á Gjaldstovuni, og spurnakanningin fevndi tí um at kalla allar landsstovnar. Við spurnablaðnum fylgdi eitt fylgiskjal við brotum úr galdandi reglum. Allir stovnsleiðarar svaraðu spurnabløðunum.

Landsgrannskoðanin sendi eisini spurnabløðini til stovnar, sum eru uttan fyri landsroknskapin. Allir svaraðu, uttan Arbeidsloysisskipanin og Føroya Realkreditstovnur, sum vísa á, at teir ikki eru landsstovnar.

Samanlagt svaraðu 92 stovnsleiðarar spurnabløðunum.

#### Stakroyndir o.a.

Landsgrannskoðanin hevur eisini við stakroyndum kannað, hvussu aðalráðini umsita hesi somu øki.

#### Frágreiðing latin lögtingsgrannskoðarunum í februar 2006

Frágreiðingin varð upprunaliga latin lögtingsgrannskoðarunum 20. februar 2006, sum partur av ársfrágreiðingini fyri fíggjarárið 2004. Frágreiðingin er bygd upp soleiðis, at fyri hvørt øki verður fyrst greitt frá, hvørjar reglur eru galdandi.

Spurningarnir í spurnablaðnum, sum eru orðaðir við støði í galdandi reglum, eru síðani endurgivnir, og kunnað verður um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin. Í nøkrum førum er eisini tikið samanum viðmerkingar frá stovnsleiðarunum.

Fyri hvørt øki verður eisini kunnað um úrlitið av stakroyndunum. Tikið verður eisini samanum móguligar viðmerkingar frá aðalráðunum. Í frágreiðingini er á nøkrum økjum víst á, hvørjar reglur onnur Norðurlond hava ásett. Fyri hvørt øki er eisini ein stuttur samandrættur.

#### Áheitan frá lögtingsgrannskoðarunum í 2006

Vísandi til uppskot til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin 2004 (Lm. nr. 54-6/2005), ið varð lagt fyri Tingið 1. mars 2006, hildu lögtingsgrannskoðararnir, at tørvur var á at áseta gjøllari reglur.

#### Samskipti við landsstýrismannin í 2006

Í juni 2006 spurdi Landsgrannskoðanin landsstýrismannin í fíggjarmálum, hvat var hent í málinum. Landsstýrismaðurin svaraði tá, at Fíggjarmálaráðið ætlaði at taka hesar spurningar upp við hini aðalráðini til heystar.

Í desember 2006 mintu vit landsstýrismannin á málið. Tá svaraði Fíggjarmálaráðið, at aðalráðini á heysti 2006 høvdu viðgjørt spurningin, men arbeiðið var ikki

liðugt enn. Aðalráðini hövdu avtalað, at Fíggjarmálaráðið og Løgmannsskrivstovan eftir ársskiftið 2006/2007 skuldu fara undir at orða nýggjar reglur fyri nevndu útreiðslusløg.

#### Áheitan frá lögtingsgrannskoðarunum í 2007

Í seinasta uppskoti til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin 2005 (Lm. nr. 54-1/2006), ið lögtingsgrannskoðararnir lögdu fyri Tingið 25. januar 2007, varð staðiliga mælt landsstýrismanninum í fíggjarmálum til at greiða hetta mál, soleiðis at hóskandi og fullgreiðar reglur verða ásettar og fylgdar.

#### Samskifti við landsstýrismannin í fíggjarmálum 2007

Í januar 2007 læt landsstýrismaðurin Landsgrannskoðanini viðmerkingar sínar til frágreiðingina.

Landsgrannskoðanin helt ikki svarskrivið hjá landsstýrismanninum vera nøktandi, m.a. tí at fleiri evni í frágreiðingini als ikki vóru umrødd í svarskrivinum. Við skrivi 21. mars 2007 bóðu vit tí landsstýrismannin svara nøkrum spurningum. 11. oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin og boðaði frá, hvørjar ætlanir frágreiðingin hevði elvt til.

Í frágreiðingini niðanfyri hava vit endurgivið frágreiðingina til lögtingsgrannskoðararnar í februar 2006. Fyri hvørt høvuðsøki hava vit skoytt uppí (við gráum) samskiftið, vit hava havt við landsstýrismannin í 2007.

#### Samskifti við løgmann í 2007 um samskiftisútreiðslur og borðfæ hjá landsstýrismonnum

Ein partur av frágreiðingini snýr seg um samskiftisútreiðslur og borðfæ hjá lögmanni og landsstýrismonnum. Spurnartekin verður sett við heimildina at rinda/endurrinda samskiftisútreiðslur, og eisini um skattligu reglurnar um fríar ágóðar verða hildnar. Í seinasta uppskoti til samtyktar mæltu lögtingsgrannskoðararnir lögmanni til at greiða hesar spurningar.

Í juni 2007 bóðu vit um viðmerkingar frá lögmanni og settu nakrar spurningar. Í september 2007 fingur vit svar frá lögmanni.

Vit hildu ikki svarskrivið vera nøktandi. Í oktober 2007 settu vit tí nakrar spurningar av nýggjum.

Í frágreiðingini niðanfyri hava vit endurgivið frágreiðingina til lögtingsgrannskoðararnar í februar 2006. Niðanfyri hava vit skoytt uppí (við gráum) samskiftið, vit hava haft við lögmann í 2007.

## 4 Ferðing uttanlands

### 4.1 Samlaðar ferðaútreiðslur smb. landsroknsskapinum 1998-2005

Ferðaútreiðslur skulu í landsroknsskapinum verða skrásettar á standardroknsskaparkontu 1410 “Ferðing og flutningur, alment sett - innanlands”, 1411 “Ferðing og flutningur, alment sett – uttanlands” og 1412 “Ferðing og flutningur, onnur”.

Yvirlit yvir ferðaútreiðslurnar 1998-2005 (Tølini fyri 2005 eru fyribilstøl):

		1.000 kr.							
St.rkt.		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1410	Ferðing og flutningur, alment sett – innanlands	6.822	7.388	8.266	8.757	8.790	9.031	8.680	8.436
1411	Ferðing og flutningur, alment sett – uttanlands	13.655	17.029	19.158	20.444	22.365	24.344	22.274	23.379
1412	Ferðing og flutningur, onnur	9.316	11.733	13.818	14.594	16.283	14.663	18.011	19.917
		<b>29.793</b>	<b>36.150</b>	<b>41.242</b>	<b>43.795</b>	<b>47.438</b>	<b>48.038</b>	<b>48.965</b>	<b>51.732</b>

Sum tað sæst í yvirlitinum, eru samlaðu ferðaútreiðslurnar øktar úr sløkum 30 mió.kr. í 1998 í slakar 50 mió.kr. í 2004. Vøxsturin er stórir á kt. 1411 “Ferðing og flutningur, alment sett - uttanlands.”

Vøxsturin er eisini stórir á kt. 1412 “Ferðing og flutningur, onnur”. Ein stórir partur av kt. 1412 er útreiðslur til serviðgerð uttanlands. Niðanfyrri hava vit sett upp eitt yvirlit yvir kontu 1412 “ferðaútreiðslur, onnur” á høvuðskontu 8.20.3.20 “serviðgerð uttanlands” árinum 1998-2005 (Tølini fyri 2005 eru fyribilstøl):

		1.000 kr.							
St.rkt.	Serviðgerð uttanlands	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1412	Ferðing og flutningur: Onnur	8.366	7.491	9.847	10.198	11.406	10.714	13.536	14.853

## 4.2 Prísir á ferðaseðlum

### 4.2.1 Reglur

Landsins peningur skal fyrisitast best møguligt. Ein stovnur skal bera seg hóskandi at fíggarliga og loysa sínar uppgávur á ein sparnan og virknan hátt. Ein stovnur skal sum meginregla royna at keypa vørur og tænastur so býliga, sum til ber.

Tað finnast ongar nýggjari almennar ásetingar frá Landsstýrinum um at keypa ferðaseðlar. Í einum “gomlum” skrivi frá Landsstýrinum 10. januar 1973, til almennar stovnar undir Landsstýrinum, stendur, at tænastumenn ella starvsfólk, sum fara uttanlandsferð fyri almenna rokning, eiga at vissa sær flogferðaseðil (við rabatti) frá Landsskrivstovuni í góðari tíð, áðrenn farið verður. Tann, ið sjálvur keypir dýrari flogferðaseðil, kann ikki rokna við at fáa meira endurgoldið, enn fyri flogferðaseðil, útvegaðan av Landsskrivstovuni.

### 4.2.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
1	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at so bíligir ferðaseðlar sum gjørligt verða keyptir, t.d. at ferðaseðlar verða bílagdir í góðari tíð, at avsláttarskipanir verða brúktar o.a.?	57	24	9
2	Hevur ávísar persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd at ansa eftir og vátta, at mannagongdin verður fylgd?	38	38	9

### 4.2.3 Viðmerkingar

Vísandi til talvuna siga 24 stovnsleiðarar, at stovnurin hevur ikki skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at so bíligir ferðaseðlar sum gjørligt verða keyptir. Fleiri stovnsleiðarar vísa í sínum viðmerkingum á, at hóast stovnurin ikki hevur nakra skipaða mannagongd, verða bíligir ferðaseðlar keyptir. Hetta letur seg gera, um stovnurin í góðari tíð veit, nær starvsfólk skulu av landinum. Víst verður á, at ofta er tó ov stutt freist at keypa bíligar ferðaseðlar.

## 4.3 Bonusskipan

### 4.3.1 Reglur

Sambært rundskrivi frá Lønardeildini 7. november 2002 um bonusskipanir í sambandi við tænastruferðir hava almennir stovnar, “ið rinda fyri tænastruferðir hjá starvsfólkunum, rætt til bonusstigin, ið verða vunnin inn á tænastruferðini.

*Stovnarnir hava skyldu til at tryggja, at vunnin bonusstig verða nýtt til tænastrulig endamá. Tann einstaki stovnurin eigur tí at fara undir mannagongdir, ið kunnu upplýsa starvsfólkini um reglurnar innan innvinning av ymsum avsláttarskipanum. Stovnurin eigur at skráseta tey vunu bonusstigin og veita vissu fyri, at tey verða nýtt til framtíðar tænastruferðir.*

*Fígjarmálaráðið heitir á allar almennar stovnar at fylgja omanfyristandandi, soleiðis at vunnin bonusstig og aðrar avsláttarskipanir verða nýttar skilagott og soleiðis bera í sær eina minking av samlaðu útreiðslunum fyri tænastruferðir hjá almennum stovnum.”*

### 4.3.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
3	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd at skráseta øll vunnin bonusstig?	8	72	10
4	Kann stovnurin veita vissu fyri, at øll vunnin bonusstig frá tænastruferðum eru og verða nýtt til tænastruferðir hjá stovninum?	9	64	10
5	Hevur ávísar persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd av at ansa eftir og vátta, at mannagongdin verður fylgd?	10	66	10

### 4.3.3 Viðmerkingar

Vísandi til talvuna siga bert 8 stovnsleiðarar, at stovnurin hefur skipað eina mannagongd at skráseta øll vunnin bonusstig.

Fleiri stovnsleiðarar vísa á, at bonusskipanir eru persónligar, og at reglurnar hjá t.d. SAS um Eurobonus eru, at tað er tann ferðandi/starvsfólkið, sum vinnur bonusstigin, líka mikið hvør hefur rindað fyri ferðina.

Sambært limatreytunum fyri Súluskipanini hjá Atlantic eru limaskapur og limakort í Súluskipanini persónlig. Stovnsleiðararnir vísa eisini á, at síðani 1. juli 2005 eru tað bert “full-flex” ferðaseðlar, ið geva súlustempul.

### 4.3.4 Reglur í øðrum Norðurlondum

Vit hava spurt hinar norðurlandsku ríkisgrannskoðanirnar, hvørjar reglur eru um vunnin bonusstig hjá almennum starvsfólki:

Íslensku reglurnar eru sera einfaldar. Tey bonusstig, sum hvørt starvsfólkið vinnur, eigur tann ferðandi/starvsfólkið, eisini um stigin eru vunnin á tænastruferðum. Starvsfólk kunnu nýta stigin sum teimum lystir, tvs. til sín sjálvs ella til familjuna, og ágóðin av bonusstiginum verður ikki skattaður.

Norsku reglurnar eru, at bonusstig ella aðrir líknandi fyrimunir, sum starvsfólk hava vunnið í sambandi við tænastruferðir, skulu nýtast til tænastrulig endamál. Privat nýtsla av bonusstiginum verður roknað sum brot á § 20 í tænastrumannalógini:

*“Ingen embets- eller tjenestemann må for seg eller andre motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse, som er egnet til, eller av giveren er ment, å påvirke hans tjenestlige handlinger, eller som det ved reglement er forbudt å motta.”*

Donsku reglurnar um bonusskipanir eru m.a. ásettar í “Cirkulære om tjenesterejseaftalen” frá 2000 – CIR nr. 12174 af 30. juni 2000: “*Bonuspoint, rabatter o.l., optjent i forbindelse med tjenesterejser, tilhører tjenestestedet, og må kun anvendes i forbindelse med tjenesterejser. Tjenestestedet har pligt til at sikre, at optjente bonuspoint, rabatter o.l. anvendes efter hensigten med henblik på at reducere institutionens samlede omkostninger til tjenesterejser.*”

Um skattligu reglurnar er m.a. ásett í “Ligningsvejledning 2005 - 3, pkt. A.B.1.9.19”: “*Hvis arbejdsgiveren har betalt den rejse, som har givet bonuspoint til en frirejse, som den ansatte bruger privat, skal der betales skat af værdien af frirejsen. Det betyder, at de pågældende bonuspoint udløser beskatning svarende til, hvad den ansatte skulle have betalt til flyselskab/rejsebureau eller hotel, hvis der ikke havde været anvendt bonuspoint.*”

Finsku reglurnar eru líkar teimum donsku. “*Some flight companies are marketing their products by offering free journeys and free hotel nights for their clients. The benefits from the official journeys, paid by the office, belong to the employer, and the possible free tickets and free hotel nights shall be exploited when making the other official journeys.*”

Um skattligu reglurnar er m.a. ásett í “Anvisning Dnro 71/39/2000 18.2.2000, Olika bonus- och motsvarande förmåner i mottagarens inkomstbeskattning”: “*Om löntagaren får till privat bruk förmånspoäng som influtit av resor som arbetsgivaren betalt, uppkommer det förmån som skall betraktas som lön i arbetstagarens inkomstbeskattning. Också gratis inkvartering under fritid som fåtts på basis av övernattningar, som arbetsgivaren bekostat, betraktas som lön.*”

*Arbetsgivaren skall på årsdeklarationen anmäla de förmåner som givits arbetstagaren och som betraktas som lön. Arbetstagaren skall å sin sida deklarerera dessa förmåner i sin egen skattedeklaration. Arbetstagaren skall till sin arbetsgivare anmäla de förmåner, som han använt på basis av bonus, som fåtts för privat bruk, då arbetsgivaren inte kunnat få uppgift om inflytningen och användningen av bonus.*”

## 4.4 Gisting

### 4.4.1 Reglur

Sambært vegleiðing frá Lønardeildini til ferðauppgerð fyri tænastruferðir uttanlands, seinast dagförd 1. januar 2005, verður goldið fyri innivist á hotelli eftir rokning, tó í mesta lagi kr. 700 fyri hvørja nátt í Danmark. Skjalprógvar tænastrumaður ikki útreiðslur til hotell, fær hann náttarviðbót kr. 250 fyri hvørja nátt.

Fyri innivist á hotelli uttan fyri danska ríkið verður eisini goldið eftir rokning, tó í mesta lagi tær upphæddir, ið eru ásettar í vegleiðingini. Eru útreiðslurnar fyri hotell ikki skjalprógvaðar, er náttarviðbótin 1/3 av upphæddini fyri hotell. Verður farið í onnur lond enn tey, sum nevnd eru í vegleiðingini, verða upphæddirnar hjá danska uttanríkisráðnum nýttar.

Eftir áheitan frá Løgmannsskrivstovuni góðkendi Lønardeildin í skrivi 8. desember 1997, at embætismenn, sum ferðast saman við lögmanni ella landsstýrismonnum, verða undantiknir hægsta marki fyri hotellendurgjaldi. Í skrivinum verður víst á, at lögmaður og landsstýrismenn eru ikki fevndir av reglunum um mesta endurgjald fyri hotell. Tá teir hava embætismenn við sær uttanlands til fundir, samráðingar o.a., vilja teir hava embætismenninar í nánd.

### 4.4.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
6	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at stovnurin í mesta lagi rindar 700 kr. fyri náttina á hotelli í Danmark?	66	15	10
7	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at stovnurin í mesta lagi rindar ta av Fíggjarmálaráðnum ásettu upphædd fyri náttina á hotelli uttan fyri danska ríkið?	64	16	10
8	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at stovnurin í mesta lagi rindar náttarviðbót, verða útreiðslur til hotell ikki skjalprógvaðar?	72	9	10
9	Hevur ávísar persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd av at ansa eftir og váttar, at mannagongdirnar verða fylgdar?	64	16	10

### 4.4.3 Viðmerkingar

Talvan vísir, at flestu stovnsleiðarar svara, at stovnurin hevur skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at stovnurin í mesta lagi rindar 700 kr. fyri náttina á hotelli í Danmark. Hóast nakrir stovnar ikki hava eina skipaða mannagongd, so siga fleiri teirra, at teir royna at bíleggja hotell, sum ikki eru dýrari enn ásett.

Nakrir stovnsleiðarar vísa í viðmerkingum sínum á, at loyvi verður givið til at fara uppum ásettu hámarksprísirnar, um ikki hevur borið til at fáa hotell, sum eru bíligari, ella um ráðstevnur/skeið eru fyriskipað av øðrum, og øll búgva á sama hotelli.

Eisini verður loyvið givið at fara uppum hámarksprísirnar fyri hotell t.d. á flogvøllum, um samlaði ferðakostnaðurin verður lægri, íroknað útreiðslur til flutning (taxa, buss o.t.).

## 4.5 Dagpeningur

### 4.5.1 *Reglur*

Sambært vegleiðing frá Lønardeildini til ferðauppgerð fyri tænastruferðir uttanlands, seinast dagförd 1. januar 2005, er dagpeningurin fyri tænastruferðir til Danmarkar kr. 360 um dagin, á heimferðardegi kr. 200.

Fyri tænastruferðir aðrastaðni enn í danska ríkinum verða tær upphæddir nýttar, ið ásettar eru í vegleiðingini. Peningurin á heimferðardegnum verður gjørdur upp í prosentum eftir satsunum fyri tænastruferðir til Danmarkar (kr. 200 av kr. 360 svarar til uml. 56%).

### 4.5.2 *Spurnablað*

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum áleggur tí ferðandi at lata allar viðkomandi upplýsingar, ið kunnu sanna, at ferðauppgerðin er røtt, herímillum at:			
10	– fylla út góðkend oyðubløð til ferðauppgerðir?	76	4	10
11	– leggja við avrit av viðkomandi undirskjølum, t.d. útgreinaðar rokningar fyri ferðaseðlar og gisting?	76	4	10
12	– leggja við frágreiðing um m.a., nær fundir hava verið, nær skeið eru byrjað og endað, og á annan hátt greiða frá ferðini?	60	19	10

### 4.5.3 *Viðmerkingar*

*Ad 10-11:* Talvan vísir, at so at siga allir stovnar nýta góðkend oyðubløð til ferðauppgerðir, og at viðkomandi undirskjøl verða lögð við ferðauppgerðunum.

*Ad 12:* 19 stovnsleiðarar svara, at frágreiðingar um m.a. fundir, skeið o.a., sum kann greiða frá ferðini, verða ikki lögð við uppgerðini.

## 4.6 Frádráttur í dagpeningi

### 4.6.1 *Reglur*

Reglur um frádrátt í dagpeningi eru eisini ásettar í vegleiðingini frá Lønardeildini. Er tænastrumaður, sum hevur rætt til dagpening, á skeiði ella øðrum líknandi, har matur er roknaður í skeiðsgjaldið (ella innbjóðing), hevur hann bara rætt til 1/4 av dagpeninginum. Eru ikki allar máltíðir roknaðar við í gjaldinum, verður drigið frá dagpeninginum soleiðis:

- fyri morgunmat 15%,
- fyri døgurða 30% og
- fyri nátturða 30%.

Sambært ferðauppgerðarskjalinum EK 8.3, ið Gjaldstovan hevur gjørt, skal “Frádráttur fyri kost, ið er goldin av øðrum (minus)” verða gjørdur upp fyri seg, og upphæddin skal verða greinað á baksíðuni.

Verður gíst á hotelli í Danmark, og morgunmaturin er við í hotellprísinum, verða ekki 15% drigin frá dagpeninginum fyrir morgunmat.

Sambært brævi til øll aðalráðini 10. oktober 2000 skulu 15% ekki dragast frá dagpeninginum fyrir tænastruferðir uttanfyri Danmark, tá útreiðslurnar fyri hotell eru hægri enn mest loyvda upphæddin, og starvsfólk sostatt rinda ein part av hotellinum sjálvi.

Er gisting við í gjaldinum fyri skeiðið, hevur tænastrumaðurin ikki rætt til náttarviðbót ella endurgjald fyri hotell.

#### 4.6.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
	Fær tann, ið ávísir ferðauppgerðir o.a. til gjaldingar, allar viðkomandi upplýsingar og undirskjøl frá tí ferðandi, so til ber at kanna eftir, um útreiðslurnar eru rímligar, og at ásettar reglur og mannagongdir eru hildnar, t.d. at:			
13	- 75 % verða drigin frá dagpeningunum, har matur er roknaðar við í skeiðsgjaldi (ella innbjóðing)?	64	13	11
14	- 15 % verða drigin frá fyri morgunmat, er morgunmaturin við í hotellprísinum, tó undantikið í Danmark?	63	13	11
15	- 30 % verða drigin frá fyri døgurða, tá ið døgurði er við í gjaldinum (ella er goldin av øðrum)?	64	13	11
16	- 30 % verða drigin frá fyri nátturða, tá ið nátturði er við í gjaldinum (ella er goldin av øðrum)?	65	12	11

#### 4.6.3 Viðmerkingar

Talvan vísir, at flestu stovnar halda reglurnar um frádrátt í dagpeningi. Nakrir stovnsleiðarar vísa á, at tann ferðandi ger uppgerðina upp eftir bestu sannføring, og at hon verður vanligá góðtikin.

Ein stovnsleiðari vísir á, at drigið verður frá, um matur er roknaður við í skeiðsgjaldi, men ikki um hann er “goldin av øðrum”. Ein annar stovnsleiðari vísir á, at “goldin av øðrum” stendur ikki í vegleiðingini frá Lønardeildini. Landsgrannskoðanin skal í hesum sambandi vísa á, at sambært ferðauppgerðarskjalinum EK 8.3, ið Gjaldstovan hevur gjørt, skal dragast frá “Frádráttur fyri kost, ið er goldin av øðrum (minus)”.

### 4.7 Stakroyndir

Vit hava valt at kanna ta størstu uppgerðina í 2004 hjá løgmanni, løgmansstjóranum, øllum landsstýrismonnum, aðalstjórum og nøkrum deildarstjórum. Harafturat hava vit valt út ta ferðauppgerðina, sum seinast er gjørd upp fyri 30. august 2005 hjá hesum somu fólkum.

#### 4.7.1 Almennar viðmerkingar

##### Ferðaseðlar og rokningar

Útreiðslur til ferðaseðlar og hotell verða goldnar eftir rokning beinleiðis til aðalráðini. Tí verða hesar rokningar ikki tiknar við í ferðauppgerðina.

Tá ið rokningar fyri ferðaseðlar verða goldnar fyri seg, rokningar fyri hotell fyri seg, og eingi onnur skjøl eru lögð við ferðauppgerðini, eitt nú ferðaskrá ella skeiðskrá, kann tað verða torført at tryggja sær, at allar upplýsingar á ferðauppgerðarskjalinum eru rættar.

Vit hava spurt, hvussu aðalráðini tryggja sær, at upplýsingarnar á ferðauppgerðarskjalinum eru rættar og samsvara við ferðaseðlar og hotellrokningar, ella við skrá fyri fundir ella skeið.

Mentamálaráðið hevur greitt frá, at í flestu førum kennir bókhaldið ikki sjálva ferðaskrána, og kann tí ikki kanna eftir samanhag millum nýttar ferðadagar og dagpenar. Tí verður tað latið upp til tann ferðandi at gera uppgerðina eftir bestu sannføring, og verður uppgerðin vanligi góðtíkin. Mentamálaráðið hevur tikið stig til at broyta mannagongdina, m.a. við at skrá o.a. fyri fundir, vitjanir o.l. skal fylgja við ferðauppgerðini.

Fíggjarmálaráðið hevur kunnað um, at starvsfólkið við ábyrgd av at eftirkanna og skráseta ferðauppgerðir tryggjar, at rokning fyri ferðaseðlar og hotell samsvara við givnu upplýsingar í ferðauppgerðini.

Løgmansskrivstovan hevur víst á, at tá ið starvsfólk á Løgmansskrivstovuni gera ferðauppgerð, skulu tey samvitskufult gera hetta sambært galdandi reglum frá Fíggjarmálaráðnum. Hesar reglur eru starvsfólkini væl kunnað um. Ferðauppgerðirnar verða eftirkannaðar av bókhaldaranum fyri at tryggja, at tær eru rætt útfyltar og samsvara við ferðaseðlar og hotellrokningar. Tað vil tó altíð í ein ávísan mun vera ein vandi fyri, at onkur feilur er, um t.d. tað ikki stendur á hotellrokning, um morgunmatur er íroknaður prísir. Tað áliggur tí í stóran mun tí einstaka starvsfólkinum at gera vart við, um tey hava fingið ókeypis kost.

Fiskimálaráðið hevur víst á, at útreiðslur til ferðaseðlar og hotell verða í flestu førum goldnar eftir rokning, og tí verða hesar rokningar í slíkum førum ikki tiknar við í ferðauppgerðina. Alt arbeiðið í sambandi við ferðing verður samskipað av sama fólki í bókhaldinum, og dentur verður lagdur á, at frágreiðing ella skrá fyri fund ella skeið verður hjáløgd ferðaloyvi/ferðauppgerð. Fiskimálaráðið ásannar tó, at ov nógv mistøk henda í sambandi við uppgerðir. Tí fer Ráðið at gera meira burturúr at vegleiða ferðandi at fylla slíkar uppgerðir út, og bøtt verður um eftirlitið í framtíðini. Serliga henda mistøkini í sambandi við frádrátt fyri “kost goldin av øðrum”. Fiskimálaráðið fer í framtíðini at leggja rokningar fyri hotell og ferðaseðlar o.a. saman við uppgerðunum.

Almanna- og Heilsumálaráðið hevur greitt frá, at Ráðið roynir at fylgja teimum mannagongdum, sum eru fyri økið. Almanna- og Heilsumálaráðið hevur eina starvsfólkahondbók, sum greiðir frá, hvussu oyðublaðið til ferðauppgerðir skal verða fyllt út.

### Prísir á ferðaferðaseðlum

Í sambandi við eftirlitið hava vit lagt til merkis, at meginparturin av ferðaseðlunum eru ikki bíligir ferðaseðlar, men eru keyptir til “full-flex” prísir.

Løgmansskrivstovan vísir á, at tað aloftast er ov stutt freist til at keypa bíligar ferðaseðlar. Aðalráðini vísa tó á, at tey royna so vítt gjørligt at bíleggja í so góðari tíð, sum til ber, soleiðis at avsláttarskipanir kunnu nýtast. Fíggjarmálaráðið vísir eisini á, at vanligar verða ferðaseðlar keyptir, so fráferð og heimkoma kunnu broytast.

### Bonusskipanir

Vit hava spurt, um aðalráðini halda rundskriðið frá Fíggjarmálaráðnum 7. november 2002 um at tryggja, at bonusstig og aðrar avsláttarskipanir frá tænaferðum verða

nýtt til at minka framtíðar kostnaðin av tænastuferðum. Einki aðalráð sigur seg halda rundskrivnið frá Fíggjarmálaráðnum, heldur ikki Fíggjarmálaráðið sjálvt.

Fíggjarmálaráðið svaraði spurninginum soleiðis: “*Sum er, hava vit ikki nýtt hesa skipan. Tey, ið hava verið uttanlands, siga, at tey ikki vilja blanda privat og arbeiðsøringi saman, tí tað ber jú ikki til at hava fleiri kort, og hava sostatt valt at brúka kortið, tá tey sjálvi fara uttanlands í privatum ørindum.*”

Innlendismálaráðið svaraði spurninginum soleiðis: “*Ásannandi at tað, ið kann fáast burturúr at umsita slíka skipan, ikki stendur mátt við kostnaðin av at umsita skipanina, varð avgjørt at biðja Fíggjarmálaráðið um at endurskoða rundskrivnið.*”

### Gisting

Vísandi til einstakar ferðauppgerðir hava vit spurt, hví frádráttur ikki var fyri tann partin av hotellrokningini, sum var omanfyri hámarksprísini fyri náttina.

Í einum føri hevur Fíggjarmálaráðið rindað kr. 2.605 fyri 3 nætur á hotelli í Danmark. Fíggjarmálaráðið hevur víst á, at torført var at finna hotell við gisting fyri kr. 700 ella minni fyri náttina, og at tann ferðandi hevði ikki sjálvur umbiðið hotellið.

Vinumálaráðið hevur rindað kr. 6.775 fyri 4 nætur á hotelli í Danmark. Vit spurdu, hví eingin frádráttur var fyri tann partin av hotellkostnaðinum, sum fór upp um kr. 700 fyri náttina. Í november 2005 hevur Vinnumálaráðið svarað, at hotellprísurin var so høgur, tí tað, hóast fleiri royndir at fáa prísini fyri “statens priser”, var ógjørligt, tí kongress var í býnum.

Fiskimálaráðið hevur rindað kr. 6.639 fyri 2 nætur á hotelli í London. Fiskimálaráðið hevur svarað, at neyðugt var at rinda kr. 3.319,50 fyri náttina, tí at hotellbooking, sum fýroyska sendistovan í London hevði staðið fyri, vísti seg at hava fingið skeiva dagfesting. Í skundi bleiv tí eitt annað hotell útvegað.

Almanna- og Heilsumálaráðið hevur rindað kr. 1.650 fyri 2 nætur á hotelli í Danmark. Almanna- og Heilsumálaráðið hevur svarað, at frádrigið er ikki fyri tann partin av hotellrokningini, ið er omanfyri kr. 700, tí at ráðstevnan, ið fór fram, varð hildin á hotellinum, og meginparturin av luttakarunum gistu har. Almanna- og Heilsumálaráðið vísir í hesum sambandi á, at aðalstjórnir í miðfýrisitingini hava heitt á Fíggjarmálaráðið um at gera nýggjar mannagongdir, tí prísasetingin fyri endurgjald fyri hotellrokning verður mett at vera í so lág.

### **4.7.2 Aðrar viðmerkingar**

#### Løgmansskrivstovan

Vit hava spurt, hvørjar reglur eru fyri, nær Løgmansskrivstovan rindar fyri ferðaútreiðslur hjá konu løgmans, og nær kona løgmans skal hava dagpening.

Løgmansskrivstovan hevur svarað, at Løgmansskrivstovan einans rindar ferðaútreiðslur og dagpening, tá kona løgmans, av vertinum fyri vitjanini, er boðin við sum maki hjá løgmanni.

#### Innlendismálaráðið

Vit hava spurt, hví tann ferðandi ikki altíð hevur skrivað undir ferðauppgerðina.

Innlendismálaráðið hevur kunnað um, at vanliga ger skrivarin ferðir upp fyri landsstýrismannin, og við hvørt eisini fyri aðalstjóran. Tí hevur skrivarin eisini skrivað undir ferðauppgerðirnar hjá teimum.

Í einum føri hevði tann ferðandi samskipað tænastuferð og frítíðarferð. Hann hevði keypt ferðaseðil við stórum avslátri, men hevði fingið endurrindað eina upphædd svarandi til prísini á einum ferðaseðli uttan avsláttur. Vit vístu á, at hetta var ikki rætt

atbórið, og í januar 2006 hefur Innlendismálaráðið boðað frá, at munurin verður afturgoldin.

### Mentamálaráðið

Við stóði í teimum skjølum, sum vit hava gjøgnumgingið, tykist tað, sum landsstýrismaðurin og aðalstjórin ikki draga frá fyri “kost, ið er goldin av øðrum”, í sambandi við uppgerð av dagpengum. Í november 2005 hefur Mentamálaráðið kunnað um, at siðvenja hefur verið, at tá ið landskassin hefur rindað fyri kost, verður drigið frá dagpeninginum, men ikki tá ið onnur hava bjóðað. Mentamálaráðið hefur tikið stig til, at mannagongdin verður broytt. Skrá o.a. fyri fundir, vitjanir o.l. skal fylgja við ferðauppgerðini, og mótroknað verður eisini, tá ið máltíð verður goldin av øðrum.

### Fiskimálaráðið

Vísandi til einstakar ferðauppgerðir hava vit spurt, hví eingin frádráttur er fyri “kost, ið er goldin av øðrum”, hóast endurgoldið er fyri máltíð (umboðan). Fiskimálaráðið hefur í januar 2006 svarað, at talan er um eitt mistak.

Vit spurdu eisini, hví tann ferðandi fær endurgoldið fyri ferðaseðil, sum Fiskimálaráðið hefur goldið eftir rokning áðrenn fráferð. Fiskimálaráðið hefur boðað frá, at talan er um eitt mistak, sum verður rættað.

### Almanna- og Heilsumálaráðið

Eingin av teimum ferðauppgerðum, sum vit hava valt út, eru ávístar til gjaldingar. Almanna- og Heilsumálaráðið hefur kunnað um, at onkuntíð hefur verið ivi um, hvørt ein skal skriva í teigin góðkent ella ávíst, ella báðar teigarnar. Hetta er serliga í teimum førum, tá tann, ið góðkennir, eisini er tann, ið hefur ávísingarheimildina. Í hesum førum hefur tað ikki verið mett neyðugt at skriva í báðar teigarnar, tí tann, sum hefur góðkent ferðina, er sami persónur, ið hefur ávísingarheimildina. Almanna- og Heilsumálaráðið hefur nú innført ta mannagongd, at eingin ávísir pening til sín sjálvs.

## **4.8 Samandráttur**

### Prísur á ferðaseðlum

Í nógvum førum verða ferðaseðlar keyptir uttan avsláttur. Aðalráð og stovnsleiðarar vísa á, at tey royna at bíleggja í góðari tíð, soleiðis at avsláttarskipanir kunnu nýtast, men aloftast er ov stutt freist til at keypa bíligar ferðaseðlar.

### Bonusskipan

Sambært rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum hava stovnarnir rætt til bonusstigini, ið verða vunnin inn á tænastriferðini, og hava stovnarnir skyldu til at skráseta og veita vissu fyri, at vunnu bonusstigini verða nýtt til framtíðar tænastriferðir. Bert 8 stovnsleiðarar siga, at stovnurin hefur skipað eina mannagongd at skráseta øll vunnu bonusstig. Einki aðalráð sigur seg halda rundskrivið, heldur ikki Fíggjarmálaráðið sjálvt.

Flestu av hinum Norðurlondunum hava líknandi reglur um, at vunnu bonusstig frá tænastriferðum, ið arbeiðsgevarin hefur goldið, skulu nýtast til framtíðar tænastriferðir. Harafturat hava fleiri Norðurlond reglur um, at verða tílík bonusstig brúkt til privatar ferðir, skal ágóðin verða skattaður.

### Gisting

Flestu stovnar hava skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at stovnurin í mesta lagi rindar ásettu hámarksprísirnar fyri hotell. So at siga allir stovnar nýta góðkend oyðubløð til ferðauppgerðir.

### Dagpeningur

Flestu stovnar og aðalráð halda reglurnar um frádrátt í dagpeningi. Tó verður víst á nøkur dømi um, at einki er drigið frá, hóast máltíðir eru goldnar av øðrum. Í flestu førum er talan um mistøk, sum eftirsíðan eru rættað.

### Almennar viðmerkingar

Rokning fyri ferðaseðil og rokning fyri hotell verður ofta goldin fyri seg, og eingi onnur skjøl verða lögð við ferðauppgerðini, t.d. ferðaskrá ella skeiðskrá. Tí kann tað vera trupult at tryggja, at allar upplýsingar í ferðauppgerðum eru rættar.

## **4.9 Samskipti við landsstýrismannin í fíggjarmálum 2007**

Í svarskrivi sínum í januar 2007 hevði landsstýrismaðurin hesar viðmerkingar til tann partin av frágreiðingini, ið snýr seg um “ferðing uttanlands”.

”Fíggjarmálaráðið og Løgmannsskrivstovan halda, at besta loysnin hevði verið, um alt keyp av uttanlandsferðum (ferðaseðlum og hotellum) varð savnað á einum stað, og hava tikið stig til, at hetta verður gjørt, soleiðis at Strandfaraskip Landsins frameftir kemur at standa fyri hesum keypi.”

Fleiri av evnunum, ið eru viðgjørð í frágreiðingini, verða ikki umrødd í svarskrivinum frá landsstýrismanninum í januar 2007. Vit settu tí í mars 2007 nakrar spurningar hesum viðvíkjandi, og vit mæltu eisini til nakrar broytingar.

- 1) *Hvørji ítøkilig stig hava Fíggjarmálaráðið og Løgmannsskrivstovan tikið.*
- 2) *Frá hvørjum degi fer Strandfaraskip Landsins at standa fyri øllum keypi av uttanlandsferðum (ferðaseðlum og hotellum).*
- 3) *Hvussu verður henda skipan formliga sett í verk.*
- 4) *Hvørjir landsstovnar/-grunnar koma undir skipanina.*

Í oktober 2007 hevur landsstýrismaðurin svarað:

Ad 1 - 3: Spurningurin hevur verið viðgjørður av aðalstjórunum, men av tí at Strandfaraskip Landsins varð umskipað, varð gjørt av at bíða eitt sindur við at leggja uppgávuna til SL. Fíggjarmálaráðið fer í næstum at taka spurningin upp aftur við hini aðalráðini.

Ad 4: Ein slík skipan eigur sum minsta mark at fata um landsfyrirøkurnar umframt allar stovnar, sum eru á fíggjarlógini við rakstrarjáttan.

### Bonusstig

Sambært rundskrivi frá landsstýrismanninum 7. november 2002 um bonusskipanir í sambandi við tænastuferðir hava almennir stovnar, “ið rinda fyri tænastuferðir hjá starvsfólkunum, rætt til bonusstigini, ið verða vunnin inn á tænastuferðini.

Stovnarnir hava skyldu til at tryggja, at vunnin bonusstig verða nýtt til tænastulig endamál. Tann einstaki stovnurin eigur tí at fara undir mannagongdir, ið kunnu upplýsa starvsfólkini um reglurnar innan innvinning av ymsum avsláttarskipanum. Stovnurin eigur at

*skráseta tey vunnu bonusstigini og veita vissu fyri, at tey verða nýtt til framtíðar tænastruferðir.*

*Fíggjarmálaráðið heitir á allar almennar stovnar at fylgja omanfyrirstandandi, soleiðis at vunnin bonusstig og aðrar avsláttarskipanir verða nýttar skilagott og soleiðis bera í sær eina minking av samlaðu útreiðslunum fyri tænastruferðir hjá almennum stovnum.”*

Sambært frágreiðingini hava bert 8 stovnsleiðarar skipað eina mannagongd at skráseta øll vunnin bonusstig. Einki aðalráð sigur seg halda rundskrivið, heldur ikki Fíggjarmálaráðið sjálvt.

- 5) *Í mars 2007 spurdu vit, hvørji stig landsstýrismaðurin hevur sett í verk at tryggja, at ásetingarnar í rundskrivinum verða hildnar, at stovnar skulu skráseta tey vunnu bonusstigini og veita vissu fyri, at tey verða nýtt til framtíðar tænastruferðir.***

Eftir frágreiðingini at døma eru tað nógvir stovnar/aðalráð, sum ikki halda rundskrivið. Heldur ein stovnsleiðari ikki rundskrivið, men letur starvsfólkini brúka vunnin bonusstig av tænastruferðum, t.d. súlukort, til at rinda fyri privatir ferðir, er ein tílíkur ágóði ella gáva vanligi at rokna skattskylduga inntøka, og sum arbeiðsgevarin skal kunna skattavaldið um.

- 6) *Vit spurdu, hvørji stig landsstýrismaðurin hevur sett í verk at tryggja, at skattligu reglurnar verða hildnar, í tann mun vunnin bonusstig ikki verða nýtt til tænastrulig endamál.***

Í oktober 2007 hevur landsstýrismaðurin svarað:

Ad 5 og 6: Fíggjarmálaráðið ásannar, at tað er nærum hópisleyst at umsita bonusskipanirnar, tá tær eru so óliðiligar. Fíggjarmálaráðið vil tískil gera eina roynd at fáa broytt skipanina hjá Atlantsflogi, soleiðis at avsláttur antin verður veittur beinleiðis, ella at bonusskipanin kann verða nýtt av arbeiðsgevaranum. Viðvíkjandi SAS og øðrum veitarum, har aðrar stjórnir hava roynt seg uttan eydnu, verður neyðugt við øðrum tiltøkum. Í tann mun tað ikki eydnast, er klárt, at ókeypiss flogferðir og gistingar vunnar fyri bonusstig, sum arbeiðsgevari hevur goldið, er at líkna við fríar ágóðar, og eiga at vera skattað. At tryggja skattingina verður torført, og tí er kanska tað lættasta at forbjóða starvsfólki at skráseta stig fyri ferðing og gisting, sum tað almenna rindar fyri, og har eingin avtala er gjørd við veitaran.



## 5 Fartelefon- og aðrar samskiptisútreiðslur

### 5.1 Samlaðar telefonútreiðslur smb. landsroknskapinum 1998-2004

Allar telefonútreiðslur skulu í landsroknskapinum verða skrásettar á standardroknskaparkontu 1470, “Telefon”, sum er útgreinað í talvuni niðanfyri.

Yvirlit yvir telefonútreiðslur 1998-2004:

		1.000 kr.						
Útgrein.		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
0000	Ógreinað	3.974	6.834	6.592	7.190	7.907	7.735	7.613
0100	Telefon	4.757	4.813	5.048	5.107	4.645	4.323	4.448
0200	Telefaks	292	279	247	207	209	156	122
<b>0300</b>	<b>Fartelefon</b>	<b>510</b>	<b>852</b>	<b>1.258</b>	<b>1.568</b>	<b>2.175</b>	<b>2.098</b>	<b>1.769</b>
	Annað	709	1.292	870	761	1.221	1.431	1.640
	<b>Samlað</b>	<b>10.241</b>	<b>14.070</b>	<b>14.014</b>	<b>14.833</b>	<b>16.157</b>	<b>15.743</b>	<b>15.592</b>

Árini 1998-2004 eru samlaðu útreiðslurnar øktar úr umleið 10,2 mió.kr. í 1998, til umleið 15,6 mió.kr. í 2004. Talvan vísir eisini, at útreiðslurnar til fartelefon í 2002 eru einar 4 ferðir størri enn í 1998. Síðani hava útreiðslurnar at kalla staðið í stað. Tað kemst helst av, at kostnaðurin at tosa í fartelefon seinnu árin er lækkaður munandi.

Útreiðslur til fartelefon eru eisini undir “ógreinað”. Tað kemst av, at nakrir stovnar nýta aðrar útgreiningar, m.a. Almanna- og Heilsumálaráðið, umframt skúlar og stovnar, ið bóka sjálvir og lata Gjaldstovuni samlibókingar pr. standardroknskaparkontu.

## 5.2 Fartelefon

### 5.2.1 *Reglur*

Í rundskrivi nr. 1 frá Løgmannsskrivstovuni 7. februar 2002 “um nýtslu av fartelefon” er ásett, at fartelefon, sum verður latin starvsfólki ókeypis at nýta sum arbeiðsamboð, skal sum meginregla einans nýtast til samskipti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávur stovnsins at gera.

Í rundskrivi nr. 2/2001, frá Toll- og Skattstovu Føroya, “um fartelefon” er ásett, at fartelefon, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypis, meginregluliga er at rokna sum frí telefon sambært reglunum um fríar ágóðar. Tekur løntakarin telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat. Nýtir løntakarin einans fartelefonina í.s.v. arbeiðið, ella fartelefonin er neyðug fyri at kunna útinna arbeiðið, t.d. í sambandi við tilkallivaktir, skal løntakarin ikki skattast av fríari telefon.

Ásett er eisini, at minsta krav fyri, at løntakarin ikki skal skattast av fríari telefon, er, at arbeiðsgevarin áleggur løntakaranum ikki at nýta telefonina til annað endamál enn tað, sum hevur samband við arbeiðið, ella tekur onnur stig til at forða fyri hesum, sum t.d. at fáa til vega útgreinaðar rokningar.

### 5.2.2 *Spurnablað*

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

	Fartelefon	Ja	Nei	Óv.
1	Hevur stovnurin latið starvsfólki fartelesfon ókeypis at nýta sum arbeiðsamboð?	80	12	0
2	Taka starvsfólk fartelesfonina heim við?	77	1	6
3	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at fartelesfonir, sum meginregla, einans verða nýttar til samskifti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávarnar hjá stovninum at gera?	47	31	6
4	Hevur stovnurin álagt starvsfólki ikki at nýta telefonina til annað enn tað, sum hevur samband við arbeiðið?	67	11	6
5	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, har biðið verður um at fáa fartelesfonrokning útgreinaða, verður hildið, at meginreglurnar fyri at hava fartelesfon ikki verða hildnar?	34	45	6
6	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at starvsfólk endurrinda privata partin av útreiðslunum av fartelesfonini?	32	44	7
7	Hevur stovnurin boðað Toll- og Skattstovu Føroya frá, at stovnurin hevur latið starvsfólki fartelesfon, sum er at rokna sum frí telefon sambært reglunum um fríar ágóðar?	4	70	9
8	Hevur ávísur persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd av at ansa eftir og vátta, at fyrisitingarligu og skattligu reglurnar um nýtslu av fartelesfonum verða hildnar?	29	47	7

### 5.2.3 Viðmerkingar

*Ad 1-2:* Vísandi til talvuna svara 80 stovnsleiðarar, at stovnurin hevur latið starvsfólki sínum fartelesfon ókeypis at nýta sum arbeiðsamboð. Næstan øll starvsfólkini hava fartelesfonirnar heim við til hús.

Stovnsleiðararnir vísa í viðmerkingum sínum á, at starvsfólkini hava fartelesfonir heima við hús, tí at talan er um tilkallivaktir.

Eisini vísa fleiri stovnsleiðarar á, at starvsfólk hava fartelesfon heim við til hús, m.a. tí at leiðslan á stovninum ynskir at fáa samband við starvsfólkini eftir vanligu arbeiðstíð. Fleiri stovnsleiðarar viðmerkja, at stovnurin ikki heldur, at talan er um fría telefon, men um eitt arbeiðsamboð.

Bert 1 stovnsleiðari svarar, at starvsfólk taka ikki fartelesfonina heim við til hús.

*Ad 3-4:* Umleið 2/3 av stovnsleiðarunum (47) svara, at stovnurin hevur skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at fartelesfonirnar sum meginregla einans verða nýttar til samskifti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávarnar hjá stovninum at gera. Flestu stovnsleiðarar (67) svara, at stovnurin hevur álagt starvsfólki ikki at nýta telefonina til annað enn tað, sum hevur samband við arbeiðið.

*Ad 6:* 44 stovnsleiðarar svara, at teir ikki hava skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at starvsfólk endurrinda privata partin av útreiðslunum av fartelesfonini.

*Ad 7:* Hóast næstan øll starvsfólk hava fartelesfonina heim við til hús, svara bert 4 stovnsleiðarar, at stovnurin hevur boðað Toll- og Skattstovu Føroya frá um fríar ágóðar. Tað eru Føroya Barnaheim, Strandfaraskip Landsins, Føroya Handilsskúli og Toll- og Skattstova Føroya, Stýrið.

### 5.3 Aðrar samskiptisútreiðslur

#### 5.3.1 *Spurnablað*

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

	Internet	Ja	Nei	Óv.
9	Rindar stovnurin fyri internet heima hjá starvsfólki?	19	72	0
10	Rindar stovnurin fyri, at starvsfólk hava atgongd til net stovnsins heimanífrá?	22	59	1
11	- er tað møguligt við hesum sambandi at fara út á internetið?	23	12	0
12	Hevur stovnurin skipað eina mannagongd, sum tryggjar, at internetnýtislan, sum meginregla, einans hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávnar hjá stovninum at gera?	23	42	2
	Aðrar samskiptisútreiðslur			
	Rindar/endurrindar stovnurin starvsfólki fyri aðrar samskiptisútreiðslur:			
13	- heimatelefon?	9	82	0
14	- skattafrítt endurgjald fyri at nýta egna telefon í tænaðstuni (kr. 2.068 í 2004)?	11	78	0
15	- aðrar samskiptisútreiðslur?	5	84	0

#### 5.3.2 *Viðmerkingar*

*Ad 9-12:* 19 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyri internetsamband heima hjá starvsfólki. Tað er sera ymiskt, hvussu nógvir stovnarnir rinda fyri sambandið. Upphæddirnar í 2004 eru úr kr. 200 í kr. 18.000 um árið fyri hvønn.

Til spurningin um, hvat slag av sambandi talan er um, svara stovnsleiðararnir m.a.: Breiðband, tráðleyst, uppringt samband frá heimateldu umvegis terminalservera hjá stovni, beinleiðis á net, umvegis servera hjá stovni, Samnet, beinleiðis millum stovnin og heimaarbeiðspláss.

*Ad 13-15:* Úrslitið av kanninginini vísir eisini, at tað eru fá, sum fáa endurgjald fyri heimatelefon. Nakrir stovnsleiðarar vísa á, at skipanin við fríari heimatelefon verður ikki nýtt longur, tí farteleson verður nýtt ístaðin.

### 5.4 Stakroyndir

Vit hava blaðað ígjøgnum fartelesonrokningarnar frá 2004 hjá aðalráðunum.

#### 5.4.1 *Almennar viðmerkingar*

Tær flestu rokningarnar eru váttaðar av brúkararum. Løgmansskrivstovan og øll aðalráðini lata starvsfólkini hava fartelesonirnar heim við til hús. Við støði í rokningunum, sum vit hava sæð, ber ikki til at siga, um fartelesonirnar einans verða nýttar til samskipti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávnar hjá stovninum at gera.

Á rokningunum sæst, at fartelesonirnar verða nýttar eftir vanligu arbeiðstíð. Á nærum øllum rokningunum sæst, at fartelesonirnar verða nýttar til samrøður til fastnet nátt ella sunnudag. Eisini eru samrøður til GSM nátt ella sunnudag. Nakrar

fartelefonir hava samrøður til “Danmarkar Mobil” nátt ella sunnudag og samrøður til “Internet” nátt ella sunnudag.

Hesi viðurskipti kunnu tala fyri, at fría fartelefonin, ið er latin starvsfólkunum, kann vera fevnd av rundskrivinum um at skatta fría telefon.

Bert hendinga ferð eru viðmerkingar gjørdar til størri broytingar í nýtsluni, og sjáldan er drigið frá rokningum fyri privata nýtslu.

Vit hava biðið Løgmannsskrivstovuna um viðmerkingar. Í februar 2006 hevur Løgmannsskrivstovan víst á, at “*ávís starvsfólk hava fartelefon til tess, at tey lættliga eru at fáa fatur á í sambandi við arbeiðið. Hetta er serliga viðkomandi aftaná arbeiðstíð, tí tá eru tey ikki við sína vanligu arbeiðstelefon. Í hesum sambandi skal viðmerkjast, at arbeiðsuppgávur í einari miðfyrising, ið liggur beinleiðis uppá ovastu politisku leiðsluni, í stóran mun eisini er áleikandi aftaná vanliga arbeiðstíð. Um fartelefonin ikki kann takast við til hús, er í nógvum førum ikki orsök til at hava fartelefon.*

Løgmannsskrivstovan heldur seg til rundskriv nr. 1 “*um nýtslu av fartelefon*”, harí stendur “*at fartelefonin skal sum meginregla einans nýtast til samskipti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávur at gera*”. Um illgruni er um misnýtslu í hesum sambandi, verður Løgmannsskrivstovan at rætta móguligar skeivleikar beinanvegin.”

#### **5.4.2 Aðrar viðmerkingar**

##### Løgmannsskrivstovan

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyri 12 fartelefonir goldnar av Løgmannsskrivstovuni. Rokningarnar eru stílaðar Løgmannsskrivstovuni. Navnið á brúkarinum er prentað á rokningarnar.

Ársnýtslan hjá 7 fartelefonum var størri enn kr. 10.000 í 2004. Samlaða fartelefonnýtslan er minst í januar, kr. 8.860, og størst í november, kr. 22.422,54. Miðalnýtslan um mánaðin er kr. 15.815.

##### Innlendismálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyri 7 fartelefonir goldnar av Innlendismálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Løgmálaráðnum/Innlendismálaráðnum. Á rokningunum sæst ikki, hvør brúkarin er, men fartelefonrokningarnar verða váttaðar av brúkarinum.

Bara ársnýtslan hjá landsstýrismanninum var størri enn kr. 10.000 í 2004. Samlaðu útreiðslurnar til fartelefon eru minst í januar, kr. 1.435, og størst í november, kr. 6.226. Miðalnýtslan um mánaðin er kr. 3.587.

##### Fíggjarmálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyri 12 fartelefonir goldnar av Fíggjarmálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Fíggjarmálaráðnum. Rokningarnar verða í flestu førum ikki váttaðar við undirskrift.

Bara ársnýtslan hjá landsstýrismanninum og aðalstjóranum var størri enn kr. 10.000 í 2004. Samlaða fartelefonnýtslan er minst í januar, kr. 1.322, og størst í juni, kr. 8.867. Miðalnýtslan um mánaðin er kr. 3.709.

##### Mentamálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyri 10 fartelefonir goldnar av Mentamálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Mentamálaráðnum. Á rokningunum sæst, hvar fartelefonrokningin hoyrir til, t.d. aðalskrivstovuna, mentamáladeildina, húsavørðin o.l.

Ársnýtslan hjá 3 fartelesnum var störrí enn kr. 10.000. Samlaðu útreiðslurnar til fartelesnum eru minst í október, kr. 3.193, og störst í september, kr. 10.361. Miðalnýtslan um mánaðin er kr. 6.170.

#### Fiskimálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyrí 11 fartelesnum goldnar av Fiskimálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Fiskimálaráðnum. Á rokningunum sæst ikki, hvör brúkarin er, men rokningarnar verða váttadar av brúkarinum.

Ársnýtslan hjá 4 fartelesnum vóru störrí enn kr. 10.000 í 2004. Samlaðu útreiðslurnar til fartelesnum hjá aðalráðnum eru minst í janúar, kr. 2.584, og störst í júlí, kr. 9.378. Miðalútreiðslan um mánaðin er kr. 6.640. Í einum føri er goldið fyrí SVF-kapping.

Fiskimálaráðið hevur víst á, at Ráðið útvegur í hovuðsheitum bert fartelesnum til stjórar, deildarleiðarar og aðrar ábyrgdarpersónar. *“Ynskilig er, at hesir persónar altíð skulu vera tøkir, og tí taka teir telefonimar við til hús. Onkur fartelesnum verður tó ikki tikin við til hús.”*

#### Vinumálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyrí 14 fartelesnum goldnar av Vinnumálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Vinnumálaráðnum og Landsdjóralæknanum. Á rokningunum sæst ikki, hvör brúkarin er. Vit hava fingið at víta frá Vinnumálaráðnum, hvör brúkarin er, og brúkarin váttar fartelesnumrokningarnar.

Ársnýtslan hjá 2 fartelesnum vóru störrí enn kr. 10.000 í 2004. Samlaðu útreiðslurnar til fartelesnum eru minst í febrúar, kr. 3.481, og störst í júní, kr. 10.743.

#### Almanna- og Heilsumálaráðið

Í 2004 vórðu útreiðslurnar fyrí 16 fartelesnum goldnar av Almanna- og Heilsumálaráðnum. Rokningarnar eru stílaðar Almanna- og Heilsumálaráðnum. Á rokningunum sæst ikki, hvör brúkarin er. Nøvnini eru skrivaði “við hond” á rokningarnar.

Bara ársnýtslan hjá landsstýrismanninum og aðalstjóranum var störrí enn kr. 10.000 í 2004. Samlaðu útreiðslurnar til fartelesnum eru minst í desember, kr. 4.477, og störst í maí, kr. 9.130. Miðalútreiðslan um mánaðin er kr. 6.885.

Í einum føri er peningur goldin umvegis fartelesnum til innsavnan fyrí Reyða Kross, og í einum føri er goldið fyrí SVF-kapping.

### **5.5 Samandráttur**

80 stovnsleiðarar svara, at stovnurin hevur latið starvsfólkum sínum fartelesnum ókeypís at nýta sum arbeiðsamboð.

Fartelesnum, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypís, er meginregluliga at rokna sum frí telefon sambært skattligu reglunum um fríar ágóðar. Nýtir løntakarín einans fartelesnum í.s.v. arbeiðið, ella fartelesnum er neyðug fyrí at kunna útínna arbeiðið, t.d. í sambandi við tilkallivaktir, skal løntakarín ikki skattast av fríari telefon.

Hóast næstan øll starvsfólk hava fartelesnum heim við til hús, svara bert 4 stovnsleiðarar, at stovnurin hevur boðað Toll- og Skattstovu Føroya frá um fríar ágóðar.

19 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyrí alnetssamband heima hjá starvsfólki. Tað er sera ymiskt, hvussu nógv stovnarnir rinda fyrí sambandið. Upphæddirnar í 2004 eru úr kr. 200 í kr. 18.000 um árið fyrí hvønn.

## 5.6 Samskipti við landsstýrismannin í fíggjarmálum 2007

Í svarskrivi sínum í januar 2007 hevur landsstýrismaðurin hesar viðmerkingar til frágreiðingina “um farteleson- og aðrar samskiptisútreiðslur”.

“Ásetingar um nýtslu av farteleson eru í rundskrivi frá 7. februar 2002 frá Løgmansskrivstovuni. Hetta rundskriv liggur á heimasíðuni hjá Løgmansskrivstovuni, og er kanska nakað ringt at finna. Kanska var rættari at lagt tað á heimasíðuna hjá Lønardeildini.

Talan er annars her um eitt øki, har trupult er at tryggja, at starvsfólk ikki nýta almenn tól privat. Landsgrannskoðanin nevnir farteleson, men eitt meira umfatandi øki er fastnetteson á stovnum og ráðum. Tað er lutfalsliga fá starvsfólk, ið hava farteleson frá stovni ella ráði, men at kalla øll starvsfólk hava atgongd til fastnetteson á sínum arbeiðsplássi, og truplari er eisini at greina fastnetsnýtsluna, tá nógv fólk eru knýtt at sama vekslara.

Sera stór menning er á samskiptisøkinum og roknast má við, at menningin frameftir fer at ganga uppafur skjótari. Trupult verður tí at gera neyvri skrivligar reglur fyri nýtslu av telefoni og interneti.

Tað er ein leiðsluuppgáva á tí einstaka stovninum ella ráðnum at tryggja, at atgongdin til samskiptistól ikki verður misnýtt. Í teimum førum har starvsfólk hevur fingið loyvi at nýta samskiptistólið privat, er talan um lønarískoyti, ið skal fráboðast skattavaldinum.”

Í svarskrivi sínum vísir landsstýrismaðurin einans til rundskrivið 7. februar 2002 frá Løgmansskrivstovuni “um nýtslu av farteleson”.

Í frágreiðingini verður eisini víst til rundskriv nr. 2/2001, frá Toll- og Skattstovu Føroya, “um farteleson”. Har er m.a. ásett, at *“farteleson, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypis, meginregluliga er at rokna sum frí telefon sambært reglunum um fríar ágóðar”*. Tekur løntakarinn telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat. Nýtir løntakarinn einans fartelesonina í.s.v. arbeiðið, ella fartelesonin er neyðug fyri at kunna útinna arbeiðið, t.d. í sambandi við tilkallivaktir, skal løntakarinn ikki skattast av fríari telefon. Um løntakarinn ber ein part av útreiðslunum av fartelesonini, er talan um telefon, sum eisini verður nýtt privat. Her verður løntakarinn skattaður av galdandi virði av fríari telefon, eftir at frádrigið er tann upphædd, sum han endurrindar arbeiðsgevaranum.

Kanningin vísir, at næstan øll starvsfólk á stovnum og aðalráðum, ið hava fingið farteleson, hava fartelesonina heim við til hús. Hóast tað, svara bert 4 stovnsleiðarar, at stovnurin hevur boðað Toll- og Skattstovu Føroya frá um fríar ágóðar. Tað eru Føroya Barnaheim, Strandfaraskip Landsins, Føroya Handilsskúli og Toll- og Skattstova Føroya, Stýrið.

Kanningin vísir eisini, at fleiri aðalráð og stovnar rinda fyri alnetssamband heima hjá starvsfólki. Tað er sera ymiskt, hvussu nógv stovnar rinda fyri sambandið. Upphæddirnar í 2004 eru úr kr. 200 í kr. 18.000 um árið fyri hvønn. Talan er m.a. um breiðband, trádleyst, uppringt samband frá heimateldu umvegis terminalservara hjá stovni, beinleiðis á net, umvegis servara hjá stovni, Samnet, beinleiðis millum stovnin og heimaarbeiðspláss.

Fá starvsfólk fáa endurgjald fyri heimateleson. Nakrir stovnsleiðarar vísa á, at skipanin við fríari heimateleson verður ikki nýtt longur, tí farteleson verður nýtt ístaðin.

Skattliga hugtakið frí telefon, hvørs virði síðani 2005 er sett til kr. 5.000 um árið, fevnir bæði um fastnet- og fartelesfon o.a. Í 2007 er heitið broytt til ”telesamskifti”, m.a. í ásannan av, at fastnet-, fartelesfon og internet í nógvum førum hongur saman.

- 1) *Vísandi til umrødda rundskriv frá Toll- og Skattstovu Føroya, bóðu vit í mars 2007 um viðmerkingar frá landsstýrismanninum til, at bert 4 stovnar hava boðað Toll- og Skattstovu Føroya frá um fríar ágóðar.***

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin, at sum meginregla eigur almennur arbeiðsgevari ikki at lata starvsfólkum fartelesfon ella aðra telefon at nýta ókeypis. Grundað á hesa meginreglu eiga tað ikki at vera nógvur fráboðanir til Toll- og Skattstovu Føroya um fría telefon. Fíggjarmálaráðið heldur tað vera eina leiðsluuppgávu á hvørjum stovni ella ráði sær at tryggja, at misnýtsla ikki fer fram.

- 2) *Í mars 2007 spurdu vit, um aðalstjórin ella onnur starvsfólk í Fíggjarmálaráðnum verða skattað heilt ella partvíst av fríum ágóða á hesum øki, vísandi til umrødda rundskriv frá Toll- og Skattstovu Føroya.***

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin, at eingi starvsfólk í Fíggjarmálaráðnum verða skattað heilt ella lutvíst av fríum ágóða á samskiftisøkinum.

- 3) *Í mars 2007 spurdu vit, í hvønn mun landsstýrismaðurin í fíggjarmálum verður skattaður av fríum ágóða á hesum øki.***

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin, at núverandi landsstýrismaður tók við starvi í summar, men undanfarni landsstýrismaðurin hevur sagt, at hann hevur uppgivið 4.000,- krónur sum fría telefon á sjálvuppgávu síni.



## 6 Umboðan, starvsfólkaútreiðslur o.t.

### 6.1 Alment um útreiðslur

Í rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum 1. februar 2001 um vegleiðing um roknskaparreglugerð pkt. 6.1 (5 punkt) er ásett, at tann, sum ávísir, m.a. skal ansa eftir, at upphæddin er rímlig í mun til siðvenju ella tað veruliga innihaldið, sum er grundarlagið undir skrásetingini.

### 6.2 Gomul rundskriv

Tað finnast fleiri “gomul” rundskriv, sum fevna um útreiðslur á ymiskum økjum, m.a. útreiðslur til starvsfólk so sum gávur, útferðir og jólaborðhald. Landsgrannskoðanin hevur fleiri ferðir, fyrstu ferð í september 1997 í skrivi til Landsstýrið, gjørt vart við, at einki samlað yvirlit finst yvir rundskriv, send út av Landsstýrinum. Rundskrivini eru ikki talmerkt, hava ikki nakað ávíst snið, og tá ið nýggj rundskriv koma, verður sjáldan víst á, at t.d. eitt áður útsent rundskriv verður broytt ella fer úr gildi. Landsgrannskoðanin savnaði tí saman skriv/rundskriv viðvíkjandi fíggjar-, roknskapar-, lønar- og starvsviðurskiftum o.a. og mælti Landsstýrinum til at gjøgnumganga øll rundskrivini við tí fyri eyga at gera eitt meira fullfíggað yvirlit yvir, hvørji rundskriv eru í gildi, og hvørji eru farin úr gildi. – Landsgrannskoðanini kunnugt er einki ítøkiligt hent í hesum máli.

### 6.3 Umboðan

#### 6.3.1 *Reglur*

Tá ið talan er um útreiðslur til umboðan o.a., tekur spurningurin seg ofta upp, hvat er rímligt, og hvat er siðvenja. Landsstýrið hevur ikki ásett neyvari reglur fyri útreiðslum til umboðan. Fyri at kunna meta um, hvørt útreiðslan er viðkomandi fyri stovnin, plagar Landsgrannskoðanin at mæla til at viðmerkja á rokning ella fylgiskjal, hvør t.d. hevur fingið eina gávu, hvør var við til borðhald á matstovu o.a., og hví ella í hvørjum sambandi ein útreiðsla til umboðan er hildin.

#### 6.3.2 *Kontering*

Umboðanarútreiðslur skulu vera skrásettar á standardroknskaparkontu 1420 “Umboðan”. Sambært kontuskipan landsins er talan um “útreiðslur av keypi, sum í tí løtuni, keypt verður, er ætlað til umboðan. Henda kontan fevnir um t.d. matstovurokningar, blómur, kransar, gávur, drykkjuvørur”.

Tað er sera ymiskt, hvussu aðalráð og stovnar skráseta umboðanarútreiðslur. Viðhvørt verða umboðanarútreiðslur bókaðar á øðrum kontum. T.d. verða rokningar fyri vitjanir á matstovum og rokningar fyri drykkjuvørur o.t. bókaðar á standardroknskaparkontu 1430 “Matur og drykkjuvørur”, og bókaðar á kontu 1469.0200 “Bøkur”. Tí er eingin, sum veit, hvussu stórar umboðanarútreiðslurnar eru.

Hinvegin er ein partur av útreiðslunum á kontu 1420 “Umboðan” ikki umboðanarútreiðslur, men starvsfólkaútreiðslur o.t. Kontuskipan landsins hevur í dag ikki nakra kontu til hesar starvsfólkaútreiðslur, sum helst tí verða skrásettar so ymiskt, og tí er eingin, sum veit, hvussu stórar hesar starvsfólkaútreiðslur eru.

### 6.3.3 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
1	Veit stovnurin um, at hægri myndugleiki hevur álagt stovnum serstakar reglur at halda seg til viðvíkjandi umboðan, starvsfólkaútreiðslum o.t.?	36	51	0
2	Hevur stovnurin sjálvur ásett serstakar reglur á hesum øki?	25	62	0
3	Um ja, hevur tann, ið ávísir tlíkar rokningar til gjaldingar, fingið heimild og ábyrgd at ansa eftir og vátta, at reglurnar verða hildnar?	23	13	0
4	Viðmerkja starvsfólk á rokning/fylgiskjali, hvør t.d. hevur fingið eina gávu, hvør var við til borðhald á matstovu o.a., hví ella í hvørjum sambandi ein útreiðsla til umboðan er hildin?	59	21	1

### 6.3.4 Viðmerkingar

*Ad 1:* Flestu stovnsleiðarar siga seg ikki vita um serstakar reglur á hesum øki.

*Ad 2:* 25 stovnsleiðarar svara, at stovnurin sjálvur hevur ásett serstakar reglur á hesum øki. Sambært viðmerkingunum eru reglurnar m.a. ásettar í roknskaparreglugerðini hjá stovninum.

*Ad 4:* Flestu stovnsleiðarar svara, at starvsfólk viðmerkja á rokning ella fylgiskjali, hvør hevur fingið gávu, hvør var við til borðhald á matstovu o.t. Fleiri stovnsleiðarar vísa tó á, at upplýst verður ikki altíð, hvørji fólk vóru við til borðhald, útferðir o.t.

Ein stovnsleiðari vísir í viðmerkingum sínum á, at tað í landsumsitingini hevur verið siðvenja at halda útreiðslur á einum rímiligum stigi fyri at skapa trivnað.

Ein annar stovnsleiðari vísir á, at stovnurin hevur so at siga eingi borðhald á matstovum og heldur ikki stórvegis umboðan.

Ein triði vísir á, at slíkar útreiðslur til gávur ella borðhald á matstovu koma ikki fyri á hansara stovni.

### 6.3.5 Stakroyndir

Vit hava blaðað ígjøgnum kontu 1420 “Umboðan” hjá aðalráðunum fyri tíðarskeiðið januar 2004 til august 2005. Vit valdu út nøkur skjøl at kanna gjøllari. Í nøkrum førum eru skjølini torfør at grannskoða, tí einki er viðmerkt á rokningar ella fylgiskjøl um, hví útreiðslan er hildin. Vit bóðu bókhaldararnar greiða okkum nærri frá hesum rokningum og hava fingið nøktandi frágreiðingar.

Í sambandi við eftirlitið hava vit mælt aðalráðunum til í størri mun at viðmerkja á rokningar ella á fylgiskjøl, hvør hevur fingið eina gávu, hvør var við til borðhald á matstovu o.t., og hví ella í hvørjum sambandi ein umboðanarútreiðsla er hildin.

Í Mentamálaráðnum valdu vit eisini nakrar rokningar frá matstovum at kanna gjøllari. Í Mentamálaráðnum verður ein frágreiðing lögð við rokningunum, har greitt verður frá um orsøkina til vitjanina, hvørji vóru við, og hvør hevur givið loyvi til útreiðsluna. Landsgrannskoðanin heldur, at mannagongdin er fyrimyndarlig.

### 6.3.6 Reglur í øðrum Norðurlondum

Landsgrannskoðanin hevur spurt hinar norðurlendsku ríkisgrannskoðanirnar, hvørjar reglur eru um umboðan o.t.

Íslensku reglurnar ásetti Fjármálaráðuneytið 10. desember 1992 í “Reglur um risnuhald hjá ríkisstofnunum”. Í reglunum er m.a. ásett, at rokningarnar skulu vera so greiðar, at til ber at síggja endamál og grundgeving fyrir útreiðsluni. Eitt fylgiskjal er lagt við, har greitt skal verða frá um umboðanina, og hvør hevur givið heimild.

Norsku reglurnar eru ásettar í “Statens personalhåndbok”, har ein partur er um “Representasjon, bevertning, utgifter til mat mv.” Reglurnar áseta m.a. hámarksprís fyrir døgurðar ella gestamóttøku. Reglurnar áseta eisini, í hvørjum sambandi stovnar kunnu bjóða mat o.t. til fundir, ráðstevnur o.a., og hvat tað í mesta lagi kann kosta.

Grønlandsku reglurnar eru ásettar í “Cirkulære om Landsstyrets brug af midler til repræsentationsudgifter, rejseudgifter og øvrige udgifter m.m.” frá desember 2005. Rundskrivið ásetir m.a. í § 4, at “Ved afholdelse af repræsentative udgifter, der omfatter forplejning m.m. på restauranter og på andre normalt offentligt tilgængelige steder, eller ved arrangementer i Hans Egedes Hus, i hjemmet, eller andre steder, skal der i hvert enkelt tilfælde udarbejdes en kort redegørelse, hvoraf det fremgår, hvorfor det er i Grønlands Hjemmestyres interesse, at udgiften afholdes af Landskassen. Redegørelsen skal endvidere være påført formålet med udgiftens afholdelse og identificere de deltagende personer, enten enkeltvis eller som gruppe”.

## 6.4 Gávur til starvsfólk

### 6.4.1 *Reglur*

Í skrivi til allar almennar stovnar 23. januar 1992 boðaði Landsstýrið frá, at tá ið starvsfólk hava verið í landsins tænastu í 25, 40 og 50 ár, kann verða handað viðkomandi starvsfólki peningagáva ávikavist 1.000, 1.600 og 2.000 kr. Stovnurin kann í staðin fyri peningagávu velja at geva starvsfólki eina gávu (blómur m.a.), sum svarar til nevndu peningaupphædd.

Landsgrannskoðanini kunnugt eru upphæddirnar ikki dagfórdar síðani.

Vit hava biðið Fíggjarmálaráðið um viðmerkingar. Í januar 2006 hevur Fíggjarmálaráðið svarað, at:

*“Mett verður, at tað er uppá sítt pláss, at starvsfólk, sum hava verið í landsins tænastu í langt áramál, verða heiðrað fyri trúgvna tænastu við einari samsýning ella gávu. Tað er týðningarmikið, at hetta ikki verður roknað sum løn, men sum ein heiðursgáva. Tí er tað heldur ikki so nógv upphæddin, tað snýr seg um. Tó verður mett, at upphæddirnar við tíðini eru vorðnar heldur lágar í mun til keypsvirðið og lønargongdina annars, og at ein hækking av satsunum sostatt er tiltrond.”*

### 6.4.2 *Reglur í øðrum Norðurlondum*

Í § 5 í grønlandsku rundskrivinum “Cirkulære om Landstyrets brug af midler til repræsentationsudgifter, rejseudgifter og øvrige udgifter m.m.” eru eisini ásetingar um gávur: “Der kan afholdes repræsentative udgifter i form af gaver til enkeltpersoner, der har eller har haft en særlig betydning for Grønlands Hjemmestyre. Sådanne gaver kan gives i forbindelse med runde fødselsdage, d.v.s. 50, 60, 70, 80, 90 og 100 år, ved 25, 40 eller 50 års jubilæum, ved indgåelse af ægteskab, ved sølvbryllup og guldbryllup og ved dødsfald. Der kan i hver enkelt anledning afholdes udgifter til gaver, som må anses for sædvanlige til den pågældende anledning. Udgifterne må dog ikke overstige 1.000 kr. i hver enkelt anledning.”

Donsku reglurnar eru ásettar í “Cirkulære om jubilæumsgratiale til personale i statens tjeneste”. Í rundskrivinum eru hesar ásetingar um gávur: “Til ansatte i statens tjeneste gives ved 25, 40 og 50 års tjeneste et gratiale.” Rundskrivið, sum skal dagfórst 1. apríl annaðhvørt ár, er seinast dagfórt í apríl 2005. Tá eru upphæddirnar ásettar til “Ved 25 års tjeneste 5.400 kr., ved 40 års tjeneste 6.800 kr. og ved 50 års tjeneste 8.100 kr.”

Norsku reglurnar í ”Statens personalhåndbok” siga, at tað er upp til hvønn einstakan stovn at áseta mannagongdir. Í partinum “Påskjønnelse og gaver til tilsatte som slutter etter lang tids tjeneste, ved jubileer, begravelser o.l.” stendur:

*“Det er opp til den enkelte virksomhet å fastsette egne retningslinjer, når det gjelder oppmerksomhet i forbindelse med ulike jubiléer.*

*Virksomheten kan fortsette med den praksis, som har eksistert tidligere eller gjøre de omlegginger, man finner fornuftig innenfor rammen av vedtatt budsjett.”*

### 6.4.3 Spurnablað

		Ja	Nei	Óv.
5	Letur stovnurin javnan gávur, blómur o.t.?	42	45	0

### 6.4.4 Viðmerkingar

42 stovnsleiðarar svara, at stovnurin javnan letur gávur, blómur o.t. Gávur og blómur verða latnar til serlig høvi, m.a. merkisdagar, rundar føðingardagar hjá starvsfólki, ávísar starvsdagar, jarðarferðir, tá ið lærlingar verða avlærdir, og tá ið starvsfólk fara frá vegna aldur.

## 6.5 Jólaborðhald

### 6.5.1 Reglur

Í skrivi 11. desember 1990 til Føroya Landsstýri minti Grannskoðanardeildin á skriv 23. januar 1986 um útreiðslur til jólaborðhald. Í januar 1991 svaraði Lønardeildin í Landsstýrinum, at:

*“Ongar fastar reglur eru hesum viðvíkjandi. Landsstýrið hevur í einstøkum føri góðkent, at stovnurin rindar, t.d. Líkningarráðið í 1986, og hevur Gjaldstovan í einstøkum føri sett upphædd á fíggjarlógina til endamálið.*

*Høvuðsreglan er tó tann, at starvsfólkið sjálvt rindar fyri jólaborðhald.*

*Landsstýrið hevur áður eisini útflyggjað rúsdrekka til ávísar stovnar, men varð hetta steðgað næstseinasta ár.*

*Lønardeildin fer í næstum at leggja málið fyri Landsstýrið, og fáa stovnarnir tá nærri boð.”*

Hóast 20 ár eru liðin, hava stovnarnir ikki fingið “nærri boð” .

Í dag er ikki óvanligt, at aðalráð og stovnar heilt ella partvíst rinda fyri jólaborðhald, og vit hava biðið Fíggjarmálaráðið um viðmerkingar. Í januar 2006 hevur Fíggjarmálaráðið svarað:

*“Mett verður, at jólaborðhald saman við øðrum felags tiltøkum er við til at menna og varðveita trivnað á arbeiðsplássinum, og at tað tískil er í lagi, at arbeiðsplássid rindar partvíst fyri jólaborðhald. Í Fíggjarmálaráðnum er siðvenjan, at arbeiðsplássid rindar 200 kr. fyri hvørt starvsfólk. Hetta er partvíst gjald, sum í høvuðsheitum fer til fyrireiking, uppdekkning og mat. Rúsdrekka gjalda starvsfólkini sjálvi, tó hevur siðvenjan verið, at landsstýrismaðurin bjóðar eitt glas av einumhvørjum í sambandi við vitjan av starvsfólki eftir borðhaldið.”*

### 6.5.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
6	Rindar stovnurin fyri jólaborðhald hjá starvsfólkunum?	52	35	0
7	Letur stovnurin jólagávur til starvsfólkini?	32	56	0

### 6.5.3 Viðmerkingar

*Ad 6:* 52 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyri jólaborðhald hjá starvsfólkunum. Stovnarnir hava rindað úr 75 kr. upp í 600 kr. fyri hvønn fyri jólaborðhaldið. Fleiri stovnar rinda eitt ískoyti uppá 100 ella 200 kr., meðan aðrir rinda fyri alt jólaborðhaldið. 35 stovnsleiðarar svara, at teir ikki rinda nakað í sambandi við jólaborðhald.

*Ad 7:* 32 stovnar hava eisini latið starvsfólkunum jólagávur. Kostnaðurin var úr 50 kr. upp í 1.500 kr. fyri hvørja jólagávu. Meginparturin av stovnsleiðarunum (56) svara tó, at stovnurin ikki letur jólagávur til starvsfólkini.

### 6.5.4 Stakroyndir

Í sambandi við eftirlitið á aðalráðunum hava vit eisini spurt um hesi viðurskipti. Vísandi til frágreiðingarnar niðanfyri rindaðu øll aðalráðini fyri jólaborðhald hjá starvsfólkunum í 2004.

Eisini hava øll aðalráðini, uttan Mentamálaráðið, latið starvsfólkunum jólagávur.

Sum víst á niðanfyri, er stórir munur á, hvussu nógv aðalráðini hava rindað fyri hesar útreiðslur, og hvussu hesar útreiðslur verða skrásettar/konteraðar.

#### Løgmannsskrivstovan

Løgmannsskrivstovan rindaði í 2004 kr. 4.463 fyri jólaborðhald hjá 19 starvsfólkum. Harafturat rindaðu starvsfólkini 100 kr. hvør fyri borðhaldið. Útreiðslan fyri jólaborðhaldið er skrásett á kontu 1420.9000 “Onnur umboðan”.

Starvsfólkini fingu eina bók í jólagávu. 25 bøkur eru keyptar fyri samanlagt kr. 7.450.

#### Innlendismálaráðið

Innlendismálaráðið rindaði í 2004 kr. 9.557 fyri jólaborðhaldið hjá 18 starvsfólkum. Útreiðslurnar til jólaborðhaldið eru skrásettar á kontu 1420.0300 “umboðan, fundir”.

Starvsfólkini fingu 2 bøkur til gávu í desember 2004. Rokningarnar, ávikavist kr. 5.775 og kr. 3.800, eru bókaðar á kontu 1469.0200 “Keyp av vørum annars. Bøkur”.

#### Fíggjarmálaráðið

“Trivnaðarfelagið í Fíggjarmálaráðnum” skipar fyri einum felags jólaborðhaldi fyri øllum stovnunum, sum húsast í Fíggjarmálaráðnum. Stovnarnir rinda kr. 200 fyri hvørt starvsfólk, sum er við til borðhaldið. Seinasta ár rindaði Gjaldstovan kr. 4.800, Toll- og Skattstova Føroya kr. 5.000, Hagstovan kr. 2.600 og Fíggjarmálaráðið og Lønardeildin kr. 2.600, samanlagt kr. 15.000. Afturat hesum kr. 15.000 hevur Fíggjarmálaráðið eisini goldið faktura frá 3. desember 2004, kr. 3.637, fyri drykkjuvøgur til

jólaborðhaldið. Útreiðslurnar fyrir jólaborðhaldið eru skrásettar á kontu 1420.9000 “Onnur umboðan”.

Starvsfólkini fingu eina bók í jólagávu. 17 eintøk eru keypt fyrir samanlagt kr. 3.060. Rokningin er bókað á kontu 1420.9000 “Onnur umboðan”.

#### Fiskimálaráðið

Fiskimálaráðið rindaði í 2004 kr. 27.890 fyrir jólaborðhaldið hjá 52 starvsfólkum. Harafturat rindaðu starvsfólkini 250 kr. hvør fyrir borðhaldið. Rokningin er skrásett á kontu 1430 “Matur og drykkjuvørur” á útgreining 9000 “Annað keyp”.

Starvsfólkini fingu ein gávupakka við mati og góðgæti til jóla. Fiskimálaráðið hefur galdið kr. 42.455 fyrir 128 gávupakkar og góðgæti.

Útreiðslurnar til jólagávuvarnar eru skrásettar á kontu 1469.0600 “Gávur til næmingar, stovnsbúgvar og sjúklingar”. Vit hava víst á, at henda kontering er ikki hóskaandi. Fiskimálaráðið hefur í januar 2006 svarað, at landsstýrismaðurin gevur Landsgrannskoðanini rætt og vil rætta slíkar konteringar í framtíðini.

Harafturat hefur Fiskimálaráðið 2. desember 2004 keypt fyrir kr. 2.690 í karamellum “at bjóða um jólini”. Útreiðslan er bókað á kontu 1469.9000 “Keyp av vørum annars. Annað keyp”.

#### Mentamálaráðið

Í 2004 rindaði Mentamálaráðið einki fyrir jólaborðhaldið hjá starvsfólkunum. Mentamálaráðið letur ikki starvsfólkunum jólagávur.

#### Vinnumálaráðið

Vinnumálaráðið rindaði ein part av útreiðslunum til jólaborðhaldið 2004 hjá starvsfólkunum, samanlagt kr. 5.488. Útreiðslurnar til matin, sodavatn, góðgæti o.a. eru skrásettar á kontu 1430.0100 “Matur og drykkjuvørur. Proviantur”. Keyp av rúsdrekka er skrásett á kontu 1420.9000 “Onnur umboðan”.

Starvsfólkini fingu eina bók í jólagávu 2004. Útreiðslan, samanlagt kr. 5.700, er bókað á kontu 1469.0200 “Bøkur”.

#### Almanna- og Heilsumálaráðið

Almanna- og Heilsumálaráðið rindar ein part av útreiðslunum til jólaborðhaldið hjá starvsfólkunum. Sambært bókhaldaranum vóru útreiðslurnar, sum Ráðið rindaði í 2004, kr. 9.700.

Starvsfólkini fingu eina bók í jólagávu. 33 eintøk eru keypt fyrir samanlagt 9.834 kr. Útreiðslan er skrásett á standardroknskaparkontu 1469 “Keyp av vørum annars”, á útgreining 0200 “Bøkur”.

## **6.6 Útferðir**

### **6.6.1 Reglur**

Í skrivi til allar stovnar 19. mai 1976 boðaði Landsstýrið frá, at Landsstýrið hevði samtykt, at útferðir fyrir rokning stovnsins ikki longur verða loyvdar.

Í dag rinda aðalráð og nakrir stovnar heilt ella partvíst fyrir útreiðslur í sambandi við eina árliga starvsfólkaútferð, og har starvsfólkini fáa frí við løn.

Vit hava biðið Fíggjarmálaráðið um viðmerkingar. Í januar 2006 hefur Fíggjarmálaráðið svarað:

*“Mett verður, at starvsfólkaútfærð saman við øðrum felagstiltøkum er við til at menna og varðveita trivnað á arbeiðsplássinum, og at tað tískil er í lagi, at arbeiðsplássið rindar fyri starvsfólkaútfærð og í hesum sambandi gevur starvsfólkunum frí við løn.”*

### 6.6.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
8	Rindar stovnurin fyri starvsfólkaútfærðir?	29	54	0
9	Um ja, fáa starvsfólkini frí við løn útfærðardagin?	26	19	0

### 6.6.3 Viðmerkingar

Ad 8: 29 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyri starvsfólkaútfærðir. Meginparturin av stovnsleiðarunum (54) svara tó, at stovnurin ikki rindar fyri starvsfólkaútfærðir.

Ad 9: 26 stovnsleiðarar svara, at starvsfólkini fáa frí við løn útfærðardagin. Umframt lønarútreiðslurnar kostaðu útfærðirnar í meðal úr 65 kr. í 857 kr. fyri hvønn.

### 6.6.4 Stakroyndir

Í sambandi við eftirlitið á aðalráðunum hava vit eisini spurt, um aðalráðið rindar fyri starvsfólkaútfærðir. Vísandi til frágreiðingarnar niðanfyri rinda fleiri aðalráð fyri starvsfólkaútfærðir. Tað er eisini munur á, hvussu nógv aðalráðini hava rindað fyri útfærðirnar, og hvussu tær verða skrásettar/konteraðar.

#### Løgmansskrivstovan

Starvsfólkini vóru ikki útfærð í 2004 og 2005.

#### Innlendismálaráðið

Starvsfólkini vóru ikki útfærð í 2004. Í 2005 rindaði Innlendismálaráðið kr. 10.214 fyri starvsfólkaútfærðina. Útreiðslurnar eru skrásettar á kontu 1410.0100 “Ferðing og flutningur, alment sett – innanlands, ferðaseðlar...”.

#### Fíggjarmálaráðið

Fíggjarmálaráðið rindaði kr. 7.345 fyri starvsfólkaútfærð í 2004. Í 2005 rindaði Fíggjarmálaráðið kr. 6.163 fyri starvsfólkaútfærðina, og útreiðslan er skrásett á kontu 1420.9000 “Onnur umboðan”.

#### Fiskimálaráðið

Starvsfólkini hjá Fiskimálaráðnum vóru ikki útfærð í 2004. Í 2005 rindaði Fiskimálaráðið fyri buss, ferðaseðlar o.a. til eina útfærð. Starvsfólkini høvdu sjálvi matpakka við.

#### Mentamálaráðið

Trivnaðarbólkurin í Mentamálaráðnum skipaði í 2005 fyri starvsfólkaútfærð. Mentamálaráðið stuðlaði ferðini við kr. 100 fyri hvønn luttakara, tilsamans kr. 3.500.

Vinnumálaráðið

Útreiðslurnar til starvsfólkaúttferðina 2004 vóru kr. 3.983. Í 2005 rindaði Vinnumálaráðið kr. 6.404 fyri starvsfólkaúttferðina.

Almanna- og Heilsumálaráðið

Almanna- og Heilsumálaráðið rindaði tilsamans kr. 14.400 fyri starvsfólkaúttferðina 2004, og kr. 14.900 fyri starvsfólkaúttferðina 2005. Útreiðslan er skrásett á standardroknskaparkontu 1479 “Keyp av tænastuveitingum annars”.

**6.7 Aðrar starvsfólkaútreiðslur****6.7.1 *Reglur***

Landsstýrið hevur ikki í nýggjari tíð ásett neyvari reglur fyri starvsfólkaútreiðslu ella fyri útreiðslur, sum hava við trivnað á arbeiðsplássinum at gera.

**6.7.2 *Spurnablað***

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
10	Rindar stovnurin fyri kaffi o.t. til starvsfólkini?	48	39	0
11	Rindar stovnurin morgunmat e.t. til starvsfólkafundir?	43	45	0
12	Rindar stovnurin ískoyti til rakstur av matstovu?	4	83	0
13	Rindar stovnurin aðrar útreiðslur, ið hava við “trivnað” á arbeiðsplássinum at gera?	30	54	0

**6.7.3 *Viðmerkingar***

*Ad 10 og 11:* Meira enn helvtin av stovnunum rinda fyri kaffi o.t. til starvsfólkini. Næstan helvtin rindar fyri morgunmat o.t. til starvsfólkafundir.

*Ad 12:* 4 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar ískoyti til rakstur av matstovu. Tað eru Postverk Føroya, Landsverk, Føroya Blindastovnur (matstova, har viðskiftafólk eisini eta) og Toll- og Skattstovu Føroya, Stýrið, saman við stovnum í Fíggjarmálaráðnum.

Raksturur av matstovuni hjá Fíggjarmálaráðnum eru lønir, útgerð og aðrar útreiðslur, fyri samanlagt 360 t.kr. í 2004, umframt “matroknskapin”, sum er keyp av mati frádrigið inngjöldini frá starvsfólkunum, sum gav 20 t.kr. í avlopi.

*Ad 13:* Í spurnablaðnum hava vit eisini spurt, um stovnurin rindar aðrar útreiðslur, ið hava við “trivnað” á arbeiðsplássinum at gera. Meginparturin (54) rinda ikki fyri tílíkar útreiðslur.

30 stovnsleiðarar svara játtandi. Tað er sera ymiskt, hvørjar útreiðslur talan er um, t.d. frukt til starvsfólkini, innanhýsis skeið, eftirútbúgving, felags ráðstevnur á gistingarhúsi, temadagar, starvsfólkadagar, starvsfólkaveitsla, limagjald til venjingarstöð/fitness-sentur, vatnkølarar, “út at eta”, bowling og køka til kaffi.

#### 6.7.4 *Stakroyndir*

Aðalráðini rinda øll fyri kaffi o.t. til starvsfólkini.

Starvsfólkafundur er eina ferð um vikuna, aloftast fríggjamorgun, og aðalráðini, tó ikki Fiskimálaráðið og Almanna- og Heilsumálaráðið, rinda fyri morgunmat, kaffi o.t. í sambandi við fundirnar. Fiskimálaráðið og Almanna- og Heilsumálaráðið rinda umleið eina ferð um mánaðin fyri morgunmat til starvsfólkini.

Vit hava eisini spurt, um aðalráðið rindar aðrar útreiðslur, ið hava við trivnað á arbeiðsplássinum at gera. Nøkur dømi eru:

Í 2005 hevur Fiskimálaráðið goldið kr. 3.610 fyri pylsur, slíkk o.a. í sambandi við føstulávintshald, sum varð hildið fyri starvsfólkum við maka og børnum.

Vinumálaráðið hevur rindað ein part (2/3) av limagjaldinum hjá starvsfólkunum til venjingar á fitness-sentri, tilsamans kr. 13.198, sum eru skrásettar á kontu 1479.9000 “Keyp av tænastruvingum annars. Aðrar tænastru”. Starvsfólkini hava goldið 1/3 av útreiðslunum.

Innlendismálaráðið hevði í 2004 ein “evnisdag” fyri starvsfólkunum. Dagurin varð hildin á hotelli, og rokningin fyri høli, mat o.a. var kr. 6.861. Útreiðslurnar eru skrásettar á kontu 1420.0300 “Umboðan, fundir”.

#### 6.7.5 *Reglur í øðrum Norðurlondum*

Í hesum sambandi kunnu vit eisini vísa til norsku reglurnar í “Statens personalhåndbok”, har ein partur er um “*Støtte til velferdstiltak*”: *Statsinstitusjoner kan nytte inntil kr. 300,- pr. ansatt pr. år til velferdstiltak. Det er opp til den enkelte virksomhet å fastsette egne retningslinjer for bruk av velferdsmidler, men midlene kan ikke nyttes til individuell stønad eller gave.*

*Hensikten med å fjerne tidligere sentrale retningslinjer har vært å gjøre ordningen mer fleksibel og i samsvar med det, som anses som rimelig i den enkelte virksomhet, ut fra budsjett og vektlegging av ulike personalpolitiske tiltak mv.*

*Det er virksomhetens ledelse og representanter for de tillitsvalgte organisasjoner, som bestemmer, hvordan velferdsmidlene skal benyttes jf. Hovedavtalens § 13.*

*Denne bestemmelsen er ikke ment å sette begrensninger i forhold til virksomhetens muligheter for å ta i bruk andre personalpolitiske virkemidler, som den finner formålstjenlig. Begrensningene her vil ligge i den enkelte virksomhets fullmakter, budsjetter, hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og gjeldende skatteregler.*

#### 6.8 Tørvur á at áseta reglur

Sum víst á frammanfyri, finnast nøkur ”gomul” rundskriv um m.a. gávur, jólaborðhald og útferðir. Nakrir stovnsleiðarar halda seg til hesar “strongu” reglur og halda tað nærum vera “ómoralskt, at landsins peningur fer til slíkt. Aðrir stovnsleiðarar halda tílíkar útreiðslur vera sjálvsagðar og hartil gagnligar fyri trivnaðin á stovninum.

Sum víst á mæltu vit fyrstu ferð í 1997 til at gjøgnumganga øll rundskrivini við tí fyri eyga at gera eitt meira fullfíggað yvirlit yvir, hvørji rundskriv eru í gildi, og hvørji eru farin úr gildi.

Vit hava í november 2005 mælt Løgmannsskrivstovuni til at umhugsa, um ikki rættast hevði verið at ásett dagfórðar reglur á hesum øki.

Í januar 2006 hevur Løgmannsskrivstovan víst á, at Løgmannsskrivstovan ikki longur fyrisitur málsøkið starvsfólkapolitikk, sum varð flutt til landsstýrismannin í fíggharmálum í 2003.

*“Løgmannsskrivstovan er samd við Landsgrannskoðanini um, at rættast hevði verið at fingið dagfórðar reglur fyri økið, og fer tí at heita á Fíggharmálaráðið um at skipa so fyri, at hetta verður gjørt.”*

Vit hava eisini biðið hini aðalráðini um viðmerkingar.

Fíggjarmálaráðið hevur svarað: *“Mett verður, at felags tiltøk, so sum jólaborðhald og starvsfólkaútfærð, eru við til at menna og varðveita trivnað á arbeiðsplássinum, og at tað tískil er í lagi, at arbeiðsplássið rindar heilt ella partvíst fyri felagstiltøk. Kanska hetta við trivnaði er sterkari mótaorð nú í mun til fyrr. Fíggjarmálaráðið metir, at tað er rætt at hava felags reglur at halda seg til, og at verandi reglur eiga at verða broyttar.”*

Innlendismálaráðið hevur svarað: *“At Ráðið metir, at m.a. gávur, jólaborðhald og útfærðir eru partar av starvsfólkapolitikkinum. Sum kunnugt fevnir starvsfólkapolitikkur m.a. um starvsfólkarøkt og starvsfólkamening....*

*Ein útfærð kann somuleiðis í prinsippinum vera í sambandi við førleikamening av starvsfólkunum.*

*Í staðin fyri at hava reglur um gávur, útfærðir o.a., sum heldur ikki verða dagfórdar, átti ein meginregla í starvsfólkapolitikkinum at verið, at ávíst prosenttal av játtanum eiga at verða brúkt til starvsfólkapolitikk.”*

Fiskimálaráðið hevur svarað: *“Grundleggjandi verður mett, at starvsfólk skulu røkjast, og hetta kann gerast á ymiskan hátt, eitt nú við jólagávum, jólaborðhaldi og øðrum hóskandi tiltøkum, óansæð um tey arbeiða á almennum ella privatum arbeiðsplássi. Trívast starvsfólk, verður dygdin og skjótleikin eisini betur. Mett verður tó, at neyðugt er við rundskrivum ella leiðreglum, sum kunnu hjálpa leiðslu og stovnsleiðarum til at taka skynsam og eins atlit á hesum økjum.*

*Aðalstjórnir hava heitt á Fíggjarmálaráðið um at evna til felags reglur um starvsfólka-ágóðar, umframt rudda upp í rundskrivum.”*

Vinumálaráðið hevur svarað: *“Viðvíkjandi rundskrivum um gávur, jólaborð, útfærðir o.t., tekur Vinnumálaráðið fult undir við, at rundskrivini verða dagfórd, soleiðis at ráðini hava heilt greiðar reglur at halda seg til. Tað rættasta hevði helst verið, at øll hesi viðurskifti vóru ásett í einum rundskrivum.”*

Almanna- og Heilsumálaráðið hevur svarað: *“Tikið verður undir við, at tað eiga at verða ásettar dagfórdar reglur á økinum. Hinvegin, so verða slíkar útreiðslur hildnar at vera gagnligar fyri trivnaðin á stovninum, so tað eiga eisini at hugsast um, at reglurnar ikki verða alt ov stírnar. Ein tilík reglugerð eiga at verða bygd á sjónarmið um og álit til, at stovnsleiðslur og ráðsleiðslur fara skynsam um nýtslu av landsins pengum.”*

Mentamálaráðið hevur svarað, at tað *“kann taka undir við, at økið verður regluset av nýggjum út frá dagsins normi.”*

Í januar 2007 vísti landsstýrismaðurin m.a. á, at tá ein nýggjur landsstýrismaður tekur við starvi, er hann t.d. ikki bundin av teimum boðum, undanfarn landsstýrismaður hevur givið. Landsstýrismaðurin vísti eisini á, at í føroysku umsitingini eru ongi formkrøv til rundskriv, og tí eru ongar reglur um, at rundskriv formliga skulu verða tikið av.

Í mars 2007 hevur Landsgrannskoðanin svarað, at vit ganga út frá, at landsstýrismaðurin er samdur við okkum í, at sum grundregla:

- eru rundskriv frá undanfarnum landsstýrismanni galdandi, til onnur boð verða givin, og
- er eitt rundskriv í gildi, til tað formliga verður tikið av.

## 6.9 Samandráttur

Tað finnast fleiri “gomul” rundskriv, sum fevna um útreiðslur á ymiskum økjum, m.a. útreiðslur til starvsfólk so sum gávur, útfærðir og jólaborðhald. Landsstýrið hevur ikki í nýggjari tíð ásett neyvari reglur.

Landsgrannskoðanin hevur fleiri ferðir, fyrstu ferð í september 1997 í skrivi til Landsstýrið, gjørt vart við, at einki samlað yvirlit finst yvir rundskriv, send út av

Landsstýrinum. Landsgrannskoðanin savnaði tí saman skriv/rundskriv viðvíkjandi fíggjar-, roknskapar-, lønar- og starvsviðurskiftum o.a. og mælti Landsstýrinum til at gjøgnumganga øll rundskrivini við tí fyrri eyga at gera eitt meira fullfíggjað yvirlit yvir, hvørji rundskriv eru í gildi, og hvørji eru farin úr gildi. – Landsgrannskoðanini kunnugt, er einki ítøkiligt hent í hesum máli.

### Umboðan

Tá ið talan er um útreiðslur til umboðan o.t., tekur spurningurin seg ofta upp, hvat er rímligt, og hvat er siðvenja. Landsstýrið hevur ikki ásett neyvari reglur fyri útreiðslum til umboðan. Landsgrannskoðanin plagar at mæla til at viðmerkja á rokning ella fylgiskjal, hvør t.d. hevur fingið eina gávu, hvør var við til bordhald á matstovu, og hví ella í hvørjum sambandi ein útreiðsla til umboðan er hildin.

25 stovnsleiðarar svara, at stovnurin sjálvur hevur ásett serstakar reglur um umboðan, m.a. eru reglurnar ásettar í roknskaparreglugerðini hjá stovninum.

Í nøkrum førum eru skjøl í sambandi við umboðan torfør at grannskoða, tí einki er viðmerkt á rokningar ella fylgiskjøl um, hví útreiðslan er hildin.

Í Mentamálaráðnum verður ein frágreiðing lögð við rokningunum frá matstovum, har greitt verður frá um orsökina til vitjanina, hvørji vóru við, og hvør hevur givið loyvi til útreiðsluna.

### Kontering

Umboðanarútreiðslur skulu vera skrásettar á standardroknskaparkontu 1420 “Umboðan”.

Tað er sera ymiskt, hvussu aðalráð og stovnar skráseta umboðanarútreiðslur. Viðhvørt verða umboðanarútreiðslur bókaðar á øðrum kontum. T.d. verða rokningar fyri vitjanir á matstovum og rokningar fyri drykkjuvørur o.t. bókaðar á standardroknskaparkontu 1430 “Matur og drykkjuvørur”, og bókaðar á kontu 1469.0200 “Bøkur”. Tí er eingin, sum veit, hvussu stórar umboðanarútreiðslurnar eru.

Hinvegin er ein partur av útreiðslunum á kontu 1420 “Umboðan” ikki umboðanarútreiðslur, men starvsfólkaútreiðslur o.t. Kontuskipan landsins hevur í dag ikki nakra kontu til hesar starvsfólkaútreiðslur, sum helst tí verða skrásettar so ymiskt, og tí er eingin, sum veit, hvussu stórar hesar starvsfólkaútreiðslur eru.

### Gávur til starvsfólk

Í 1992 boðaði Landsstýrið frá, at tá ið starvsfólk hava verið í landsins tænastu í 25, 40 og 50 ár, kann verða handað viðkomandi starvsfólki peningagáva ávikavist 1.000, 1.600 og 2.000 kr. Upphæddirnar eru ikki dagfórðar síðani.

42 stovnsleiðarar svara, at stovnurin javnan letur gávur, blómur o.t. Gávur og blómur verða latnar til serlig høvi, t.d. merkisdagar, rundar føðingardagar hjá starvsfólki, ávísar starvsdagar, jarðarferðir, tá ið lærlingar verða avlærdir, og tá ið starvsfólk fara frá vegna aldur.

### Jólaborðhald

Í 1986 reisti Grannskoðanardeildin spurningin um útreiðslur til jólaborðhald. Í januar 1991 svaraði Lønardeildin í Landsstýrinum, at ongar fastar reglur eru hesum viðvíkjandi. Høvuðsreglan er tó tann, at starvsfólkið sjálvt rindar fyri jólaborðhald. “Lønardeildin fer í næstum at leggja málið fyri Landsstýrið, og fáa stovnarnir tá nærri boð.” Hóast 20 ár eru liðin, hava stovnarnir ikki fingið “nærri boð”.

Í dag er ekki óvanligt, at aðalráð og stovnar heilt ella partvíst rinda fyrir jólaborðhald. 52 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyrir jólaborðhald hjá starvsfólkunum. Stovnarnir hava rindað úr 75 kr. upp í 600 kr. fyrir hvønn. 35 stovnsleiðarar svara, at teir ekki rinda nakað í sambandi við jólaborðhald.

32 stovnar hava eisini latið starvsfólkunum jólagávu. Kostnaðurin var úr 50 kr. upp í 1500 kr. fyrir hvørja jólagávu. Meginparturin av stovnsleiðarunum svara tó, at stovnurin ekki letur jólagávu til starvsfólkini.

Øll aðalráðini hava rindað fyrir jólaborðhald hjá starvsfólkunum í 2004. Eisini hava øll aðalráðini, uttan Mentamálaráðið, latið starvsfólkunum jólagávu.

### Útferðir

Í 1976 boðaði Landsstýrið frá, at útferðir fyrir rokning stovnsins ekki longur verða loyvdar. Hóast tað, rinda aðalráð og nakrir stovnar í dag heilt ella partvíst fyrir útreiðslur í sambandi við eina árliga starvsfólkaútferð, og har starvsfólkini fáa frí við løn. Meginparturin av stovnunum rinda tó ekki fyrir starvsfólkaútferðir.

Fleiri aðalráð rinda fyrir starvsfólkaútferðir. Ymiskt er, hvussu nógv aðalráðini hava rinda fyrir útferðirnar, og hvussu tær verða skrásettar/kontraðar.

### Aðrar starvsfólkaútreiðslur

4 stovnar rinda ískoyti til rakstur av matstovu. Meira enn helvtin av stovnunum rinda fyrir kaffi o.t. til starvsfólkini. Næstan helvtin av stovnunum rinda fyrir morgunmat o.t. til starvsfólkafundir. Aðalráðini rinda øll fyrir kaffi o.t. til starvsfólkini. Flestu aðalráð rinda eisini fyrir morgunmat, kaffi o.t. í sambandi við starvsfólkafundir, sum eru eina ferð um vikuna.

Í spurnablaðnum spurdu vit eisini, um stovnurin rindar aðrar útreiðslur, ið hava við “trivnað” á arbeiðsplássinum at gera. Meginparturin rinda ekki fyrir tílíkar útreiðslur.

30 stovnsleiðarar svara játtandi. Tað er sera ymiskt, hvørjar útreiðslur talan er um, t.d. frukt til starvsfólkini, innanhýsis skeið, eftirútbúgving, felags ráðstevnur á gistingarhúsi, temadagar, starvsfólkadagar, starvsfólkaveitsla, limagjald til venjingarstöð/fitness-sentur, vatnkøllarar, “út at eta”, bowling, kaka til kaffi o.t.

### Tørvur á reglum

Sum víst á frammanfyri, finnast nøkur ”gomul” rundskriv um m.a. gávu, jólaborðhald og útferðir. Nakrir stovnsleiðarar halda seg til hesar “strongu” reglur, og halda tað nærum vera “ómoralskt”, at landsins peningur fer til slíkt. Aðrir stovnsleiðarar halda tílíkar útreiðslur vera sjálvsagdar og hartil gagnligar fyrir trivnaðin á stovninum.

Øll aðalráðini halda, at rættast er at áseta dagfórdar reglur á hesum øki. Málsøkið starvsfólkapolitikkur varð flutt til landsstýrismannin í fíggjarmálum í 2003, og Løgmannsskrivstovan fer at heita á Fíggjarmálaráðið um at skipa so fyrri, at reglurnar verða dagfórdar.

## **6.10 Samskipti við landsstýrismannin í fíggjarmálum 2007**

Í svarskrivi sínum í januar 2007 hevur landsstýrismaðurin hesar viðmerkingar til frágreiðingina “um umboðan, starvsfólkaútreiðslur o.t.”.

“Her er eisini talan um gomul rundskriv, ið ekki eru aktuellt longur. Fíggjarmálaráðið heldur tað ekki vera rætt at gera ov nágreinligar reglur fyrir hetta økið.

Tað má verða ein náúrlig leiðsluuppgávu hjá einum stjóra at taka stöðu til, hvat skal gerast fyri starvsfólkatrivnaðin á júst hansara stovni ella aðalráð.”

Tey evni, ið eru viðgjörd í frágreiðingini, verða als ikki umrødd í lítið ítökiliga svarskrivinum frá landsstýrismanninum. Vit settu tí í mars 2007 nakrar spurningar hesum viðvíkjandi, og vit mæltu til nakrar broytingar.

### Umboðan

Tá ið talan er um útreiðslur til umboðan o.t., tekur spurningurin seg ofta upp, hvat er rímiligt, og hvat er siðvenja. Landsstýrið hevur ikki ásett neyvari reglur fyri útreiðslum til umboðan. Landsgrannskoðanin plagar at mæla til at viðmerkja á rokning ella fylgiskjali, hvør t.d. hevur fingið eina gávu, hvør var við til borðhald á matstovu, og hví ella í hvørjum sambandi ein útreiðsla til umboðan er hildin. Landsgrannskoðanin heldur, at tílík krøv áttu at verið sett. Í frágreiðingini er hesin spurningur gjøllari umrøddur. M.a. er víst á dømi um orðingar frá okkara grannalondum.

#### **1) Vit spurdu, hvørjar ætlanir landsstýrismaðurin hevur.**

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin, at tikið verður undir við kravinum, at frágreiðing skal fylgja við skráseting av umboðanarútreiðslum, so til ber at síggja endamál og grundgeving fyri útreiðslunum. Stig verða tikin til at fáa tað ásett.

### Kontering

Umboðanarútreiðslur skulu vera skrásettar á standardroknskaparkontu 1420 “Umboðan”. Sambært kontuskipan landsins er talan um “útreiðslur av keypi, sum í tí lötuni, keypt verður, er ætlað til umboðan. Henda kontan fevnir um t.d. matstovurokningar, blómur, kransar, gávur, drykkjuvørur”.

Tað er sera ymiskt, hvussu aðalráð og stovnar skráseta umboðanarútreiðslur. Viðhvørt verða umboðanarútreiðslur bókaðar á øðrum kontum. T.d. verða rokningar fyri vitjanir á matstovum og rokningar fyri drykkjuvørur o.t. bókaðar á standardroknskaparkontu 1430 “Matur og drykkjuvørur”, og bókaðar á kontu 1469.0200 “Bøkur”. Tí er eingin, sum veit, hvussu stórar umboðanarútreiðslurnar eru

Hinvegin er ein partur av útreiðslunum á kontu 1420 “Umboðan” ikki umboðanarútreiðslur, men starvsfólkaútreiðslur o.t. Kontuskipan landsins hevur í dag ikki nakra kontu til hesar starvsfólkaútreiðslur, sum helst tí verða skrásettar so ymiskt, og tí er eingin, sum veit, hvussu stórar hesar starvsfólkaútreiðslur eru. Landsgrannskoðanin heldur, tað kundi verið skilagott við einari kontu til starvsfólkaútreiðslur við einari hóskandi vegleiðing

#### **2) Vit spurdu, hvørjar ætlanir landsstýrismaðurin hevur.**

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin, at hann var samdur í, at skrásetingarnar ikki eru eintýðugar. Hann heldur tað eisini vera eitt gott hugskot at skráseta starvsfólkaútreiðslur so ella so. Stig verða tikin til at bøta um skrásetingarnar frá komandi ári.

### Gávur til starvsfólk

Í 1992 boðaði Landsstýrið frá, at tá ið starvsfólk hava verið í landsins tænastu í 25, 40 og 50 ár, kunnu tey fáa peningagávu, ávikavist 1.000, 1.600 og 2.000 kr. Upphæddirnar eru ikki dagfórdar. Víst verður eisini á reglur í øðrum norðurlondum.

42 stovnsleiðarar svara, at stovnurin javnan letur gávur, blómur o.t. Gávur og blómur verða latnar til serlig høvi, t.d. merkisdagar, rundar føðingardagar, ávísar

starvsdagar, jarðarferðir, tá ið lærlingar verða avlærdir, og tá ið starvsfólk fara frá vegna aldur.

Í svarskrivi sínum 26. januar 2007 skrivar landsstýrismaðurin, at “Fíggjarmálaráðið og Løgmansskrivstovan fara at heita á Lønardeildina um at gera rundskriv um samsýning til praktikantar, fráfaringsaldur hjá almennum starvsfólkum og gávur í sambandi við serligan starvsaldur.”

16. oktober 2007 sendi landsstýrismaðurin út rundskriv “Rundskriv um fráfaringsaldur”, har fráfaringsaldur hjá almennum starvsfólkum verður broyttur úr 67 árum í 70 ár. Rundskrivið fevnir ikki um tænastrá, og einki stendur um gávur.

### Jólaborðhald

Í 1986 reisti Grannskoðanardeildin spurningin um útreiðslur til jólaborðhald. Í januar 1991 svaraði Lønardeildin í Landsstýrinum, at ongar fastar reglur eru. Høvuðsreglan er tó, at starvsfólk sjálvi rinda fyri jólaborðhald. “Lønardeildin fer í næstum at leggja málið fyri Landsstýrið, og fáa stovnarir tá nærri boð.” Hóast 20 ár eru liðin, hava stovnarir ikki fingið “nærri boð”.

Í dag er ikki óvanligt, at aðalráð og stovnar heilt ella partvíst rinda fyri jólaborðhald. 52 stovnsleiðarar svara, at stovnurin rindar fyri jólaborðhald hjá starvsfólkunum. Stovnarir hava rindað úr 75 kr. upp í 600 kr. fyri hvønn. 35 stovnsleiðarar svara, at teir ikki rinda nakað í sambandi við jólaborðhald.

32 stovnar hava eisini latið starvsfólkunum jólagávur. Kostnaðurin var úr 50 kr. upp í 1.500 kr. fyri hvørja jólagávu. Meginparturin av stovnsleiðarunum svara tó, at stovnurin ikki letur jólagávur til starvsfólkini.

Øll aðalráðini hava rindað fyri jólaborðhald hjá starvsfólkunum í 2004. Eisini hava øll aðalráðini, uttan Mentamálaráðið, latið starvsfólkunum jólagávur.

#### **3) Vit spurdu, hvørjar ætlanir landsstýrismaðurin hevur um at áseta reglur fyri jólaborðhald.**

### Útferðir

Í 1976 boðaði Landsstýrið frá, at útferðir fyri stovnsins rokning ikki longur verða loyvdar. Hóast tað, rinda aðalráð og nakrir stovnar í dag heilt ella partvíst fyri útreiðslur í sambandi við eina árliga starvsfólkaútferð, og har starvsfólkini fáa frí við løn. Meginparturin av stovnunum rinda tó ikki fyri starvsfólkaútferðir.

Fleiri aðalráð rinda fyri starvsfólkaútferðir. Ymiskt er, hvussu nógv aðalráðini hava rindað fyri útferðirnar, og hvussu tær verða skrásettar/kontraðar.

#### **4) Vit spurdu, hvørjar ætlanir landsstýrismaðurin hevur um at áseta reglur fyri útferðum.**

### Aðrar starvsfólkaútreiðslur

4 stovnar rinda ískoyti til rakstur av matstovu. Meira enn helvtin av stovnunum rinda fyri kaffi o.t. til starvsfólkini. Næstan helvtin av stovnunum rinda fyri morgunmat o.t. til starvsfólkafundir. Aðalráðini rinda øll fyri kaffi o.t. til starvsfólkini. Flestu aðalráð rinda eisini fyri morgunmat, kaffi o.t. í sambandi við starvsfólkafundir, sum eru eina ferð um vikuna.

Í spurnablaðnum spurdu vit eisini, um stovnarir rindaðu aðrar útreiðslur, ið hava at gera við ”trivnað” á arbeiðsplássinum. Meginparturin rinda ikki fyri tílíkar útreiðslur.

30 stovnsleiðarar svaraðu játtandi. Tað er sera ymiskt, hvørjar útreiðslur talan er um, t.d. frukt til starvsfólkini, innanhýsis skeið, eftirútbúgving, felags ráðstevnur á gistingarhúsi, temadagar, starvsfólkadagar, starvsfólkaveitslur, limagjald til venjingarstøð/fitness-sentur, vatnkølarar, “út at eta”, bowling, køkur til kaffi o.t.

Landsgrannskoðanin heldur, at tað er bert hugflogið, ið setir mark fyri útreiðslum til kaffi og morgunmat, limagjald til venjingarstøð/fitness-sentur, temadagar og ráðstevnur á gistingarhúsi o.tl.

**5) Vit spurdu, hvørjar ætlanir landsstýrismaðurin hevur um at áseta reglur fyri slíkar útreiðslur.**

Í oktober 2007 svaraði landsstýrismaðurin:

Ad 2 –5: Starvsfólkini eru okkara týðningarmesta tilfeingi, tað hevur tí alstóran týðning at skapa best møguligan starvsfólkatrivnað, men tað eru ymiskir mátar at gera tað uppá, mátarnir kunnu variera í tíð, og kunnu eisini verða ymiskir frá stovni til stovn.

Fíggjarmálaráðið heldur tað vera eina natúrliga og týðningarmikla uppgávu hjá einum stjóra at taka støðu til, hvat skal gerast fyri starvsfólkini á júst hansara stovni ella aðalráði.

Ráðið ásannar, at tað er óheppið, at stórir munur kann verða á, hvussu nógv verður brúkt til starvsfólkatrivnað. Ein loysn kundi møguliga verið at ásett eina minstu og eina mestu upphædd pr. starvsfólk, ið kann nýtast til starvsfólkatrivnað. Ráðið fer at viðgera henda spurning saman við hinum aðalráðunum.



## 7 Bilar

### 7.1 Um at merkja stovnsbilar

#### 7.1.1 *Reglur*

Føroya Landsstýri hevur í skrivi 2. juli 1980 til allar stovnar landsins gjørt vart við, at eftir galdandi reglum skulu øll akfør hjá tí almenna vera týðiliga merkt við navninum á stovninum, akfarið hoyrir undir. Í skrivinum verður sagt frá, at Bileftirlitið hevur fingið boð um at ansa eftir, at henda regla verður fylgd. Tað er eisini ásett, at tað er ikki loyvt at nýta akfør hjá almennum stovnum til privata nýtslu.

#### 7.1.2 *Spurnablað*

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
1	Hevur stovnurin bil, verða tygum biðin um at svara hesum spurningum:	40	52	0
2	Eru bilarnir týðiliga merktir við stovnsnavni?	36	4	0

#### 7.1.3 *Viðmerkingar*

*Ad 1:* Teir 40 stovnarnir, sum hava bilar, eru:

Føroya Landsbókasavn	Føroya Fornminissavn	Føroya Náttúrugripasavn
Havlívfrøðiliga royndarstøðin	Føroya Landsskjalasavn	Kringvarp Føroya
Tekniski skúlin í Tórshavn	Jarðfrøðisavnið	Føroya Skúlabókagrunnur
Landsdjóralæknin/Vinnumálaráðið	Postverk Føroya	Rúsdrekkasøla Landsins
Heilsufrøðiliga Starvsstovan	Akstovan	Fjarskiftiseftirlitið
Strandfaraskip Landsins	Matrikulstovan	Landsverk
Almennar royndir og ráðgeving	Skógrøkt landsins	Arbeiðseftirlitið
Skipaeftirlitið	Fiskiveiðieftirlitið	Fiskirannsóknarstovan
Føroya Barnaheim	Slóðin	Rókin
Klaksvíkar sjúkrahús	Landssjúkrahúsið	Suðuroyar sjúkrahús
Toll- og Skattstova Føroya:	Heilbrigdi	Blákrossheimið
- Stýrið	Apoteksverk Føroya	Húsálansgrunnurin
- Streymoyar øki	Deildin fyri arbeiðs- og almannaheilsu	
- Eysturoyar øki	Heimarøktin/Heilsufrøðiskipanin/Stuðulsskipanin	
- Norðoya øki		

*Ad 2:* 4 stovnsleiðarar hava svarað, at fyri at verja viðskiftafólkini eru bilarnir ikki merktir við stovnsnavni. Teir eru leiðarar á stovnum undir Almanna- og Heilsumálaráðnum (Heilbrigdið, Blákrossheimið, Barnaheimið og Slóðin).

## 7.2 Skattlig viðurskipti

### 7.2.1 *Reglur*

#### Privatnýtsla av stovnsbilum

Rundskriv nr. 2/1993 frá Toll- og Skattstovu Føroya um privatnýtslu av stovnsbilum:

“Í § 25, nr. 4 í skattalógini er staðfest, at ókeypiss nýtsla av fastogn ella leysafæ o.t. er at rokna sum skattskyldug inntøka.

Lógargreinin fevnr um tey fyrbrigdi, har arbeiðsgevarin letur starvsfólk nýta t.d. bilar, sum hann eigur, heilt ella partvís ókeypis.

Privatnýsla av stovnsbilum verður soleiðis eftir nevndu reglu roknað sum vanlig skattskyldug inntøka við upphæddum, ið svara til minstuupphæddir fyri frían bil, ið eru ásettar í Vegleiðingarskrivi ráðsins. (Í 2004 var skattskylduga upphæddin ávikavist kr. 43.500, 54.000, 66.000, 32.625/21.750, alt eftir hvørjum vektclassa og hvat slag av bilum, talan er um).

Hesar upphæddir eru galdandi, sjálvst um útreiðsla arbeiðsgevarans í veruleikanum er minni ella størri.

Í teimum førum har starvsfólkið kann prógva, at tað hevur gildið arbeiðsgevaranum fyri at nýta ogn hansara, kann virðið av fría ágóðanum lækkast tilsvandi, men ikki niðurum 0 kr.

Virðið av fríum bili er grundað á eina árliga privata koyring uppá 10.000 km árliga. Kann starvsfólkið prógva/sanna, t.d. við koyribók, at privata koyringin er minni enn 10.000 km, kann frammanfyri nevnda upphædd verða lækkað lutfalsliga í mun til privatú nýtsluna.

Koyring til og frá arbeiðsstaði verður eisini roknað sum privatkoyring. Við arbeiðsstað verður at skilja tað staðið, har arbeiðið verður gjørt, sum treytar lønina. Verður arbeitt á fleiri plássum sama dag, verður roknað við fjarstøðuni til fyrsta pláss og frá seinasta plássi.

Er talan um dagliga skiftandi arbeiðsstøð hjá vegaumsjónarmonnum, vegaformonnum, telefonmontørum og linjumonnum, verður privatkoyringin roknað sum koyring millum heimið og vanliga fasta tilhaldið hjá viðkomandi (verkstað, skrivstova, goymsla, manningarrúm o.l.). Koyring millum heim og arbeiðspláss verður ikki roknað sum privatkoyring, tá viðkomandi bilur er serútgjörður til arbeiðið við t.d. amboðum og eykalutum, og arbeiðið hvønn dag byrjar hjá einum og endar hjá einum øðrum kunda ella líknandi skiftandi arbeiðsstaði, men treytað av at viðkomandi bilur ikki verður brúktur til privatkoyring annars.

Hevur ein persónur tilkallivakt, verður arbeiðsstaðið roknað fyri at vera heima við hús fyri tey tíðarskeið, hann hevur tilkallivakt.

Við tilkallivakt skal skiljast ein arbeiðsskipan, ið, fyri samsýning, bindur persónin til at verða tøkkan ávís tilskilað tíðarskeið uttan fyri vanliga arbeiðstíð. Í ivamállum ger Líkningarráðið av, um talan er um tilkallivakt.”

#### Arbeiðsgevarin hevur upplýsingarskyldu

Sambært § 118, stk. 1 b, í skattalógini skal upplýsingarskyldugi boða Toll- og Skattstovuni frá um møguligar skattafríar ágóðar, sum hann hevur latið. Sum víst á frammanfyri, er privatnýsla av stovnsbilum at rokna sum fríur ágóði/skattskyldug inntøka, sum stovnurin hevur skyldu at geva upp.

#### Endurgjald fyri at nýta egnan bil í tænastuørindum

Sambært rundskrivu frá Føroya Landsstýri 8. desember 1989 kunnu starvsfólk fáa loyvi frá viðkomandi stovni at nýta “egnan bil í tænastuørindum”. Samsýningin fyri tílíka koyring er ásett at vera kr. 2,90 pr. km, tó kr. 1,90 pr. km oman fyri 10.000 km.

Í rundskrivu nr. 9 frá 21. desember 1998 “um skattafríar veitingar sambært § 29 nr. 7 í skattalógini” er gjøllari ásett um skattligu viðgerðina av endurgjaldi fyri at nýta egnan bil í ørindum fyri arbeiðsgevara: “Endurgjaldið er kr. 2,90 fyri hvønn km teir fyrstu 10.000 km um árið og síðani kr. 1,90 fyri hvønn km. Verður endurgoldið eftir hesum reglum, er endurgjaldið ikki skattskyldugt.”

Í rundskrivi nr. 9/1998 er eisini ásett, at “Um arbeiðsgevarin rindar løntakara kilometurpening fyri at koma til og frá arbeiðspláss, er peningurin A-inntøka.”

### 7.2.2 Spurnablað

Í talvuni niðanfyri hava vit endurgivið spurningarnar um hetta evnið og kunnað um, hvussu nógvir stovnsleiðarar hava svarað ja ella nei, ella um spurningurin er óviðkomandi fyri stovnin (Óv.):

		Ja	Nei	Óv.
3	Hevur stovnurin heimild at veita starvsfólki frían bil?	1	36	2
4	Hava starvsfólk bilin heim við, t.d. um kvøldið ella um vikuskiftið?	18	22	0
5	Hava starvsfólk bilin heim við í øðrum førum enn í sambandi við arbeiðið (t.d. tilkallivakt ella dagliga skiftandi arbeiðsstøð o.a.)?	7	31	0
6	Verður møgulig privatnýtsla av stovnsbilinum av stovninum roknað sum vanlig skattskyldug inntøka, ið svarar til upphæddirnar fyri frían bil?	8	25	2
7	Rinda starvsfólk stovninum fyri at nýta stovnsbil privat?	3	32	2
8	Hevur stovnurin boðað Toll- og Skattstova Føroya frá um møguligar fríar ágóðar av fríum bilum?	1	35	2
9	Hevur ávísur persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd at ansa eftir og váttá, at fyrisitingarligu og skattligu reglurnar um nýtslu av stovnsbilum verða hildnar?	16	23	1
10	Hevur ávísur persónur á stovninum fingið heimild og ábyrgd at ansa eftir og váttá, at fyrisitingarligu og skattligu reglurnar um nýtslu av eignum bili í tænastuøringum verða hildnar?	25	17	0

### 7.2.3 Viðmerkingar

*Ad 3:* Vinnuáráðið hevur svarað “ja” og viðmerkt, at “við støði í tørvsmeting hjá Vinnuáráðnum verður avgjørt, um bilur skal keypast. Landsdjóralæknin koyrir millum heim og arbeiðspláss, tí hann hevur tilkallivakt og altíð skal vera til reiðar at “rykkja út á markina”.”

*Ad 4:* Umleið helvtin av stovnunum lata starvsfólkini taka bilin heim við, t.d. um kvøldið ella um vikuskiftið.

*Ad 5:* 7 stovnsleiðarar svara, at starvsfólk hava bilin heim við í øðrum førum enn í sambandi við arbeiðið. Nakrir viðmerkja, at teir – í undantaksføri - lata starvsfólk hava bil heim við, um tey skulu “út á bygd” tíðliga morgunin eftir, um tey arbeiða seint á kvøldi, ella um tað er til fyrimuns fyri stovnin.

Aðrir vísa á, at tað kemur fyri, at starvsfólk læna vøruvogn heim við, t.d. til at koyra burturkast á brennistøðina, tá ið flutt verður, til at flyta størri lutir o.t. Tílik privatnýtsla verður ikki roknað sum skattskyldug inntøka, tí hon er so lítil.

*Ad 6:* 7 stovnsleiðarar svara, at møgulig privatnýtsla av stovnsbilinum av stovninum verður roknað sum vanlig skattskyldug inntøka, ið svarar til upphæddirnar fyri frían bil. Somu stovnsleiðarar hava svarað spurninginum frammanundan, at starvsfólk hava ikki bilin heim við í øðrum førum enn í sambandi við arbeiðið. Sostatt verður privatnýtslan av bilum í ongum føri roknað sum skattskyldug inntøka, svarandi til upphæddirnar fyri frían bil, ið Toll- og Skattstova Føroya ásetir á hvørjum ári.

*Ad 7:* Tríggir stovnsleiðarar hava svarað, at starvsfólk “prinsipielt” skulu rinda stovninum fyri at nýta stovnsbil privat. Tveir teirra siga tó, at bilurin ongantíð verður læntur út. Hin sigur, at um starvsfólk hava fingið loyvi at nýta bilin t.d. at koyra egið innbúgv o.s.fr., er álagt teimum at rinda fyri nýtslu, t.d. við at fylla tangan.

*Ad 8:* Bert ein stovnsleiðari svarar, at stovnurin hevur boðað frá um møguligar fríar ágóðar av fríum bilum, men hann viðmerkir tó, at eingin privatnýtsla er av stovnsbilum.

-----

Eftir svarunum at døma er eingin skattaður av fríum ágóða av at nýta stovnsbil privat.

### **7.3 Samandráttur**

Sambært spurnakanningini svara 40 av 92 stovnsleiðarum, at teirra stovnur hevur bil. Summir hava ein bil og aðrir fleiri bilar. Næstan allir bilar hjá almennum stovnum eru merktir við stovnsnavni.

Skattligar reglur eru ásettar um stovnsbilar. Privatnýtsla av stovnsbilum verður roknað sum vanlig skattskyldug inntøka. Koyring til og frá arbeiðsstaði verður eisini roknað sum privatkoyring, tó undantikið, um viðkomandi hevur tilkallivakt ella skiftandi arbeiðsstøð.

Hóast hesar ásetingar sær út til, sambært spurnakanningini, at eingin í almennum starvi er skattaður av fríum ágóða av at nýta stovnsbil privat. Nakrir stovnsleiðarar lata starvsfólk síni taka stovnsbil heim við í øðrum førum enn í sambandi við arbeiðið. Onkur stovnsleiðari vísir eisini á, at teir halda tað vera ein starvsfólkaágóða, at starvsfólkini brúka bilarnar, men privatnýtslan verður ikki roknað sum skattskyldug inntøka, tí hon er so lítil.

### **7.4 Samskipti við landsstýrismannin í fíggjarmálum 2007**

Í svarskrivi sínum í januar 2007 hevur landsstýrismaðurin hesar viðmerkingar til frágreiðingina “um bilar”.

“Tað skuldi verið ein sjálvfylga, at tænaðstovnar ikki skulu nýtast til endamál, ið eru tænaðstovni óviðkomandi, men hóast hetta, vísir kanning hjá Landsgrannskoðanini, at stovnsbilar verða nýttir privat – enntá uttan at boða skattavaldinum frá hesum. Fíggjarmálaráðið fer at venda sær til hini aðalráðini við hesum spurninigi, fyri at fáa tey at taka hann upp við stovnar, ið hava stovnsbilar. Eisini fer Fíggjarmálaráðið at heita á hini aðalráðini um at kanna eftir, um neyðugt er við øllum verandi stovnsbilum.”

- 1) *Í mars 2007 bóðu vit um avrit av umrødda spurningi/áheitan á hini aðalráðini og heittu á landsstýrismannin um at kunna okkum um úrslitið.*

Vit hava einki svar fingið.

## 8 Samskiptisútreiðslur og borðfæ hjá landsstýrismonnum

### 8.1 Grannskoðanarfrágreiðing í 2000

Í frágreiðing til lögmann 14. júlí 2000, um grannskoðan av samsýning landsstýrismanna, vístu vit á, at sera ymiskt var, hvussu endurrindað varð fyri telefonútreiðslur hjá landsstýrismonnum. Tí reistu vit fleiri spurningar um m.a.: endurgjald fyri at nýta heimatelefon; hvør rætta mannagongdin var; hvørji rættindi ein landsstýrismaður hevði; hvussu nógv skuldi verða rindað; hvussu nógv skuldi verða givið upp skattliga; um tað var rætt, tá ið telefonendurgjöld til landsstýrismenn ikki longur vórðu bókað á somu høvuðskontu, sum onnur kostnaðarendurgjöld til landsstýrismenn o.a.

### 8.2 Lógargrundarlag

Sambært § 27, stk. 2, í stýrisskipanarlógini tilnevnir lögmaður landsstýrismenn, og sambært § 32, stk. 2, skulu neyvari reglur fyri setanarviðurskipti løgmans og landsstýrismanna ásetast í løgtingslóg. Ongar ásetingar um kostnaðarendurgjald fyri heimatelefon/fría telefon eru í lógini um samsýning og eftirløn landsstýrismanna. Seinastu nógvu árinu hevur tó verið siðvenja at veita kostnaðarendurgjald, og Fíggjarnevndin góðkendi á fundi 20. mars 1981, “at landsstýrismenn fáa fría heimatelefon, tó soleiðis at teir fyri privatar samtalar gjalda 1.000 kr. um árið”. Okkum kunnugt er hetta gjald ikki rindað.

Sambært § 25 í stýrisskipanarlógini verður samsýning løgtingsmanna ásett við løgtingslóg, og vanligt hevur verið, at løgtingslóg um samsýning landsstýrismanna og lógin um samsýning løgtingsmanna hava verið broyttar/dagfórdar um somu tíð. Tað varð ikki gjørt, tá lógin um samsýning til løgtingsmenn seinast varð broytt/dagfórd.

Sjálvt um arbeiðið hjá einum løgtingsmanni ikki kann samanberast við arbeiðið hjá einum landsstýrismanni, kann verða nevnt, at skattafrítt telefonendurgjald til løgtingsmenn óbeinleiðis er heimilað í § 1, stk. 4, í Ll. nr. 12/1999 “um samsýning og eftirløn løgtingsmanna”, har tað er ásett, at sum endurgjald fyri útreiðslur, ið standast av arbeiðinum sum løgtingsmaður, verður veitt hvørjum tingmanni eitt skattafrítt kostnaðarískoyti kr. 2.000 um mánaðin. Av viðmerkingunum til lógina gongur fram, at talan er um telefon, brúk av egnari teldu o.a.

Løgmansskrivstovan boðaði í skrivi 13. februar 2001 frá, at frágreiðingin frá Landsgrannskoðanini m.a. hevði elvt til, at ætlanin var at leggja fram uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um samsýning og eftirløn landsstýrismanna o.a. Her verður skotið upp, at lögmaður ella landsstýrismaður fær endurgjald fyri samskiptisútreiðslur kr. 2.000 um mánaðin.

Í mars 2001 tók lögmaður stig til at greiða heimildarspurningin um kostnaðarendurgjald fyri telefon o.a., tá ið hann legði fyri tingið uppskot um at broyta lógina “um samsýning og eftirløn landsstýrismanna v.m.” Broytingaruppskotið, sum annars snúði seg um at hækka eftirlønirnar, varð samtykt við gildi frá 1. januar 2002, men varð sett úr gildi aftur í desember 2002. Eftirsíðan feldi Løgtingið eitt nýtt broytingaruppskot frá lögmanni, og sostatt er “gamla” lógin framvegis í gildi.

Í januar 2006 kunnaði lögmaður um, at hann í fyrstu atløgu ætlar at leggja fram lógaruppskot í hesari tingsetuni um at samskipa eftirlønarviðurskiptini hjá landsstýrismonnum og løgtingsmonnum.

### 8.3 Um fría heimatelefon

Løgmaður svaraði ongantíð beinleiðis spurningum okkara í frágreiðingini 14. juli 2000 um telefonútreiðslur. Í skrivi 16. juli 2002 endurtóku vit spurningarnar og spurdu eisini, hvussu endurrindað varð fyri telefonútreiðslur til løgmann og landsstýrismenn í fíggjarárunum 2001 og 2002, hvussu hesi endurgjöld vórðu bókað, og í hvønn mun tey vóru skattað.

Í skrivi 23. september 2002 kunnaði løgmaður um, at telefonendurgjöld til landsstýrismenn verða bókað á høvuðskontu hjá hvørjum aðalráði sær, og at Løgmannsskrivstovan skuldi kanna, hvussu endurrindað verður. Í skrivi 14. januar 2003 kunnaði løgmaður um úrslitið av kanningini:

- 1) Allir landsstýrismenn, uttan ein, hava fría heimatelefon.
- 2) 2 rinda 1.000 kr. um árið fyri privatar samtalur.
- 3) Gjöldini verða bókað á Strk. 1470 “telefon” ella sum endurgjald á Strk. 1930.
- 4) Aðalráðini leggja upp til, at landsstýrismenn sjálvir hava ábyrgd av skattligu viðurskiftunum, og “eingin fráboðan er til Toll- og Skatt.”
- 5) Allir landsstýrismenn hava fría fartelesfon, sum er ogn hjá aðalráðunum.

Í skrivinum gjørdi løgmaður eisini vart við, at hann hevði heitt á avvarðandi landsstýrismenn um at broyta mannagongd beinanvegin, so hon samsvarar galdandi reglum á økinum, ið eru tær, sum vórðu samtyktar av Fíggjarnevnd Løgtingsins um, “at landsstýrismenn fáa fría heimatelefon, tó so at teir fyri privatar samtalur gjalda 1.000 kr. um árið.”

Okkum kunnugt er tað enn sera ymiskt, hvussu endurrindað verður. T.d. vórðu í 2004 kr. 15.692 endurrindaðar landsstýrismanninum í vinnumálum fyri heimatelefon, men einki varð endurrindað lögmanni og landsstýrismonnunum í mentamállum og almanna- og heilsumálum. Landsgrannskoðanin heldur hetta kundi bent á, at tíðin kanska er farin frá skipanini við fríari heimatelefon. Í skrivi 2. desember 2005 bóðu vit um viðmerkingar frá lögmanni.

Í februar 2006 hevur løgmaður svarað, at “Annars skal viðmerkjast, at tøkkin er broytt so mikið nógv seinastu árin, at skipanin viðvíkjandi heimatelefonum eigur at verða endurskoðað í síni heild.”

#### 8.3.1 Skattur av fríari heimatelefon

Í skrivi til løgmann 22. januar 2003 vístu vit á, at sambært § 25, stk. 4, í skattalógini eru frír ágóðar skattskyldug inntøka. Sambært § 118, stk. 1 b, í skattalógini skal upplýsingarskyldugi boða Toll- og Skattstovuni frá um møguligar skattafríar ágóðar, sum hann hevur latið. Eftir hesum at døma er tað ikki í tráð við skattalógina, at “eingin fráboðan er til Toll- og Skatt.” Var løgmaður ikki samdur í hesum sjónarmiði, mæltu vit lögmanni til at avgreiða spurningin saman við Toll- og Skattstovu Føroya.

30. januar 2003 vendi løgmaður sær til Toll- og Skattstovu Føroya við spurninginum. Toll- og Skattstovan svaraði m.a., at heimatelefon hjá landsstýrismonnum er at rokna sum fríur ágóði/skattskyldug inntøka, sum landsstýrismenn hava skyldu at geva upp, og at arbeiðsgevarin hevur upplýsingarskyldu.

Grundað á svarið boðaði løgmaður 13. februar 2003 aðalráðunum og landsstýrismonnunum frá, hvørjar reglur eru galdandi á økinum, og heitti á tey um at halda galdandi reglur. Løgmaður vísti m.a. á, at landsstýrismenn fáa fría heimatelefon, tó so, at teir gjalda 1.000 kr. um árið; at frí heimatelefon er at rokna sum skattskyldugur fríur ágóði; og at skattgjaldari og arbeiðsgevari hava skyldu at boða frá um fríar ágóðar.

Løgmannsskrivstovan boðaði somuleiðis Toll- og Skattstovu Føroya frá, at lögmaður hevur heimatelefon eftir ásetingunum frá Fíggjarnævnd Løgtingsins í 1981.

Í februar 2006 hevur lögmaður kunnað um, at hann fer at heita á einstøku aðalráðini um at upplýsa skattamyndugleikanum um fríar ágóðar hjá landsstýrismonnum, við avriti til Løgmannsskrivstovuna.

#### **8.4 Um fría fartelesfon**

Vísandi til skriv frá lögmanni januar 2003 hava allir landsstýrismenn fría fartelesfon, sum er ogn hjá aðalráðunum. Í 2004 hevur landskassin rindað fyri fartelesfonir (upphæddirnar, sum eru fyri 11 mánaðir, eru íroknaðar MVG):

Bjørn Kalsø	kr. 14.752
Bjarni Djurholm	kr. 18.949
Jógvan á Lakjuni	kr. 12.921
Hans Pauli Strøm	kr. 20.727
Jógvan við Keldu	kr. 13.747
Bárður Nielsen	kr. 15.346
Jóannes Ejdesgaard	kr. 20.570

Í rundskrivni nr. 2/2001, frá Toll- og Skattstovu Føroya, “um fartelesfon” er ásett, at fartelesfon, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypis, meginregluliga er at rokna sum frí telefon sambært reglunum um fríar ágóðar. Tekur løntakarin telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat. Nýtir løntakarin einans fartelesfonina í.s.v. arbeiðið, ella fartelesfonin er neyðug fyri at kunna útinna arbeiðið, t.d. í samband við tilkallivaktir, skal løntakarin ikki skattast av fríari telefon.

Landsstýrismannastarvið ber í sær nógv samskifti, sum í stóran mun fer fram um fartelesfon, og tí er tað natúrligt, at hesar rokningar eru lutfalsliga høgar. Av praktiskum grundum taka landsstýrismenn helst fartelesfonina heim við til hús, og verður sama fartelesfon óivað í ein ávísan mun eisini brúkt privat, umframt til meira partapolitisk viðurskifti, sum ikki beinleiðis hava við landsstýrismannastarvið at gera. Hesi viðurskifti tala fyri, at fría fartelesfonin, ið er latin landsstýrismonnum, er fevnd av rundskrivinum um at skatta fría telefon.

#### **8.5 Endurrindan fyri aðrar samskiftisútreiðslur**

Landsgrannskoðanini kunnugt kemur tað eisini fyri, at landið rindar fyri aðrar samskiftisútreiðslur hjá landsstýrismonnum. Eitt nú rindar Almanna- og Heilsumálaráðið fyri internet hjá landsstýrismanninum. Goldið verður fast gjald hvønn mánað kr. 1.893, fyri breiðband og fyri serliga linju til Føroya Tele. Hetta fyri at landsstýrismaðurin kann verða kopláður uppá servaran hjá Ráðnum. Innlendismálaráðið hevur eisini endurrindað rokningar fyri internetsamband hjá landsstýrismanninum.

Sum víst á frammanfyri, eru ongar ásetingar um kostnaðarendurgjald fyri tílíkar samskiftisútreiðslur í lógini um samsýning og eftirløn landsstýrismanna. Vit ivast tí í, um nøkur heimild er til tess.

#### **8.6 Nevndararbeiði**

Í mai 2003 samtykti Løgtingið Ll. nr. 77/2003 “um nevnd at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m.” Sambært lógini velur lögmaður eina nevnd við trimum fólkum at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn

landsstýrismanna o.a. Í nevdini, ið skal verða vald fyri hvørt valskeið, skal vera ein lögfrøðingur, ein kønur í lógarmálum og ein roknskaparkønur. Nevndin skal lata lögmanni tilmæli í seinasta lagi í aðru tingsetu í hvørjum valskeiði.

Í november 2004 kunnaði Løgmannsskrivstovan um, at lögmaður hevði valt nevdina, sum ætlandi skuldi lata lögmanni tilmæli fyri 20. januar 2005.

Í juni 2005 fekk lögmaður frágreiðing og tilmæli frá nevdini. Sambært álitinum hevur nevdin í høvuðsheitum hildið seg til meginreglurnar í verandi lóg, tó soleiðis, at mælt er til hækkingar í samsýningum til lögmann og landsstýrismenn. Reglurnar um eftirløn verða í størri mun enn higartil samskipaðar við reglurnar, sum galda fyri lögtingsmenn.

Nevndin mælir m.a. til at útvega lógarheimild til at veita lögmanni og landsstýrismonnum fría farteleson, teldu og alnetsamband til arbeiðsbrúks.

## 8.7 **Borðfæ**

Løn- og samsýningarviðurskipti hjá lögmanni og landsstýrismonnum eru fyrstu ferð ásett í Ll. nr. 5/1948 “um samsýning landsstýrismanna”. Lógin ásetti, at lögmaður skuldi hava eitt skattafrítt borðfæ kr. 6.000 árliga. Lógin frá 1948 varð broytt nakrar ferðir, og í 1971 varð nýggj Ll. nr. 39/1971 “um samsýning landsstýrismanna” sett í gildi. Í tí lógini er ásett, at lögmaður fær kr. 10.000 árliga í skattafríum borðfæi.

Við Ll. nr. 10/1993 “um samsýning og eftirløn landsstýrismanna v.m.” varð ásett, at bæði lögmaður og landsstýrismenn skuldu hava borðfæ. Lögmaður fær kr. 75.416,61 (upprunaliga kr. 60.000) í borðfæi árliga, og landsstýrismenn fáa kr. 25.168,87 árliga (upprunaliga kr. 20.000). Borðfæið er skattafrítt. Í viðmerkingunum til lógaruppskotið stendur m.a., at:

*“Sambært galdandi lóg er tað bert lögmaður, sum fær borðfæ. Í fyriliggjandi uppskoti er ásett, at landsstýrismenn eisini fáa borðfæ.*

*Orsøkin til uppskotið er, at tað ikki bert er lögmaður, sum longur hevur tær uppgávur, sum eru grundarlagið undir borðfænum, men at allir landsstýrismenn hava tær í ein ávísan mun.”*

Vit hava heitt á lögmann um at greiða frá, hvat borðfæið er ætlað til, og hvørjar “tær uppgávur eru, sum eru grundarlagið undir borðfænum”.

Í januar 2006 hevur Løgmannsskrivstovan svarað: *“Okkum kunnugt er ikki einvís fatan av, hvat grundarlagið undir borðfænum fevnir um. Upprunaliga hevur talan helst verið um eyka útreiðslur av umboðanarligum slag, sum lögmaður hevur havt. Her verður serliga hugsað um týðningin av orðinum smb. orðabókini, sum er “peningur, ið fólk embætis síns vegna hevur at sýna blíðskap fyri”.*

*Viðmerkjast skal, at umstøðurnar fyrr at sýna blíðskap, við t.d. at fara á matstovu at eta við gestum, helst hava verið avmarkaðar, og landsstýrismenn hava tí boðið gestum sínum heim ístaðin. Í dag er tað oftast so, at lögmaður og landsstýrismenn fara á matstovu, skulu teir sýna blíðskap. Hesin kostnaður verður tá goldin beinleiðis av játtanini hjá stjórnarráðnum.*

*Tað kemst tó ikki uttanum, at lögmaður og landsstýrismenn hava serligar útreiðslur vegna teirra embæti og tí tign, sum liggur í starvinum. Tað snýr seg serliga um útreiðslur, sum onkuntíð kunnu vera ringar at eyðmerkja. Sum dømi kann nevnast útreiðslur til klæðir til bæði lögmann og landsstýrismenn og makar teirra at nýta í kongaligum veitslum og øðrum veitslum og tiltøkum. Talan kann í ávísum føri vera um at leiga klæði, men eisini um at keypa kostnaðarmikil klæði, sum lögmaður, landsstýrismenn ella makin annars ikki høvdu keypt.*

*Samanumtikið er ikki einvís fatan av, hvat grundarlagið undir borðfænum er, men má hetta metast at vera eitt ískoyti til serligar útreiðslur, sum lögmaður og landsstýrismenn hava fyri neyðini í sambandi við teirra embæti.”*

Í júní 2005 lét nevndin, sum skal gera tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m. lögmanni eina frágreiðing. Í frágreiðingini viðger nevndin m.a. borðfæið.

Hóast nevndin heldur, at gjøgnumskygni eigur at vera galdandi fyri peningagnýtsluna hjá okkara landsstýrisumboðum, heldur nevndin kortini, at lögmaður og landsstýrismenn eiga at varðveita eitt ávíst borðfæ.

Nevndin heldur tó, at borðfæið eigur at verða lækkað, m.a. tí eingi hagtøl eru fyri nýtsluna av hesum peningi, og tí at nevndin hevur mælt til at hækka bæði samsýning og kostnaðarendurgjald til lögmann og landsstýrismenn.

Nevndin heldur, *“at upphæddirnar, sum sambært verandi lóg verða latnar í borðfæi, eru rættuliga stórar, tá hugsað verður um, at Landsstýrið, sum skilst, rindar fyri meginpartin av teimum tiltøkum, sum verða fyriskipað, tá t.d. lögmaður ella landsstýrismaður fáa fremmandar gestir. Havast skal eisini í huga, at talan er um skattafría peningaveiting.”*

## **8.8 Samskipti við lögmann í 2006**

Vísandi til uppskot til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin 2004 (Lm. nr. 54-6/2005), ið varð samtykt 21. apríl 2006, mæltu lögtingsgrannskoðararnir lögmanni til at greiða hetta mál.

Í júní 2006 spurdi Landsgrannskoðanin lögmann, hvat síðani var hent í málinum, og hvørjar ætlanir lögmaður hevði.

Í svarskrivi sínum í oktober 2006 ásannar lögmaður, at spurningurin um samskiptisútreiðslur til lögmann og landsstýrismenn hevur verið umrøddur í langa tíð, uttan at endaligar lógarfestar reglur eru settar í gildi. Víðari sigur lögmaður:

*“Tað skerst ikki burtur, at menningin í arbeiði lógmans og landsstýrismanna ger, at samskiptisviðurskipti teirra als ikki kunnu samanberast við støðuna, sum hon var fyri fáum árum síðani, og sum galdandi formligu og óvissu reglur hava sum fyrmynd.”*

*Fyrr hevur ein so dánt kunnað tosað um, at lögmaður og landsstýrismenn hava verið til arbeiðis ávísar skrivstovutíðir. Hetta er fullkomiliga broytt seinastu árin vegna menningina av samskiptistøkni, somuleiðis sum fjølmiðlar og onnur í nógv størri mun enn fyrr áseta, hvørjar tíðir av degnum lögmaður og landsstýrismenninir arbeiða. Arbeiðið hjá lögmanni og landsstýrismonnum er vordíð nærum þúra óheft av staðnum, har teir eru staddir, og tíðini á degnum.*

*Grundað á henda veruleika er tað eftir okkara tykki rætt at meta øll samskiptistól lógmans og landsstýrismanna sum vanlig arbeiðstól. Hvar hesi arbeiðstól eru, á skrivstovuni, uttanlands ella heima við hús, má metast at vera uttan týðning fyri privatinntøku teirra.”*

Landsgrannskoðanin helt ikki svarið hjá lögmanni vera nøktandi. Spurningarnir snúgva seg ikki um, hvørt lögmaður og landsstýrismenn hava brúk fyri samskiptistólum í sínum starvi, men um heimild at rinda/endurrinda hesar útreiðslur, og um at fylgja skattligu reglunum um fríar ágóðar.

## **8.9 Samskipti við lögmann í 2007**

Í seinasta uppskoti til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin 2005, ið varð lagt fyri tingið í januar 2007, stendur m.a.:

*“Vísandi til s. 61-63 um samskiptisútreiðslur hjá Landsstýrinum heldur Landsgrannskoðanin, at spurningurin um heimild at rinda/endurrinda hesar útreiðslur, og um at fylgja reglunum um fríar ágóðar, ikki er loystur. Lögtingsgrannskoðararnir vilja enn eina ferð mæla lögmanni til at greiða hesar spurningar.”*

### 8.9.1 Lógargrundarlag/nevndararbeiði

Sum víst á frammanfyri, varð ein nevnd sett sambært Ll. nr. 77/2003 “um nevnd at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m.” Sambært lógini velur lögmaður eina nevnd við trimum fólki at geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna o.a. Í nevndini, ið skal verða vald fyri hvørt valskeið, skal vera ein lögfrøðingur, ein kónur í lógarmálum og ein roknskaparkónur. Nevndin skal lata lögmanni tilmæli í seinasta lagi í aðru tingsetu í hvørjum valskeiði.

Í juni 2005 fekk lögmaður frágreiðing og tilmæli frá nevndini. Nevndin mælir m.a. til at útvega lógarheimild til at veita lögmanni og landsstýrismonnum fría farteleson, teldu og alnetssamband til arbeiðsbrúks.

Í juni 2007 spurdu vit, hvat er hent í málinum, og hvørjar ætlanir lögmaður hevur.

Í september 2007 hevur lögmaður svarað, at einki er hent í málinum.

### 8.9.2 Borðfæ

Í 2007 fær lögmaður kr. 77.388,98 í borðfæi árliga, og landsstýrismenn fáa kr. 25.796,33 árliga. Borðfæið er skattafrítt. Samanumtikið er ikki eintýdd fatan av, hvat grundarlagið undir borðfænum er, men má tað haldast at vera eitt ískoyti til serligar útreiðslur, sum lögmaður og landsstýrismenn hava fyri neyðini í sambandi við teirra embæti.

Nevndin, sum sambært Ll. nr. 77/2003 skal geva lögmanni tilmæli um samsýningar og eftirløn landsstýrismanna v.m., heldur, at borðfæið eigur at verða lækkað, m.a. tí at eingi hagtøl eru fyri nýtsluni av hesum peningi, og tí at nevndin hevur mælt til at hækka bæði samsýning og kostnaðarendurgjald til lögmann og landsstýrismenn.

Sum víst á frammanfyri, er einki síðani hent í málinum.

### 8.9.3 Skattlig viðurskifti

Talan er um eitt drúgt mál, sum byrjaði við spurninginum um heimildina til fría heimatelefon og skattingina av fríari heimatelefon.

Eftir áheitan frá Landsgrannskoðanini vendi lögmaður sær í 2003 til Toll- og Skattstovu Føroya og fekk staðfest, at eisini lögmaður og landsstýrismenn eru fevndir av skattligu reglunum um fríar ágóðar; at heimatelefon hjá lögmanni/landstýrismonnum er at rokna sum skattafríur ágóði, sum lögmaður/landstýrismenn hava skyldu at geva upp, og at arbeiðsgevarin hevur fráboðanarskyldu.

Sum árinu gingu, fóru lögmaður og fleiri landsstýrismenn burtur frá skipanini við fríari heimatelefon, tí teir í staðin høvdu fría farteleson. Harumframt fáa nakrir endurgoldið útreiðslur til internetsamband, m.a. í sambandi við heimaarbeiðspláss.

Í sambandi við at onnur tøkni er vorðin tøk, er spurningurin at skatta fría fastnettelefon víðkaður til at skatta fríar ágóðar av, at arbeiðsgevarin t.d. rindar fyri farteleson, internetsamband, heimaarbeiðspláss o.l. Rindar arbeiðsgevari fyri nýtslu og íløgur í tílik samskiftistól, ið starvsfólk hava uppi á sær, heim við ella hava atgongd til heima ella aðra staðni, er í nógvum førum talan um eina ávísa sparing í privatam samskiftisútreiðslum. Hesa sparing hevur Toll- og Skattstovu Føroya t.d. í 2005 og 2006 sett til eina fasta upphædd, upp til 5.000 kr. um árið, sum verður skattað. Tað er helst ein praktisk ásannan av, at tað er torført at skilja privatu nýtsluna burturúr samlaðu samskiftisútreiðslunum.

Vit hava víst á, at tað óivað er soleiðis hjá lögmanni/landstýrismonnum, at farteleson og onnur samskiftistól heima, ið landið rindar, í ein ávísan mun verða brúkt privat ella til meira partapolitisk viðurskifti, sum ikki hava við landsstýrismannastarvið at gera.

Í svarskrivi sínum í október 2006 skrivar lögmaður m.a., at hann metir "øll samskiptis-tól løgmans og landsstýrismanna sum vanlig arbeiðstól. Hvar hesi arbeiðstól eru, á skrivstovuni, uttanlands ella heima við hús, **má metast at vera uttan týðning fyri privatinntøku teirra**".

Í seinastu frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar skrivaðu vit, at vit ikki hildu svarið vera nøktandi, um so var, at lögmaður og landsstýrismenn ikki skulu fylgja skattligu reglunum um fríar ágóðar. Tí hava vit í skrivum 29. juni 2007 og 1. oktober 2007 spurt løgmann:

- *um svarið skal skiljast soleiðis, at lögmaður nú heldur, at lögmaður og landsstýrismenn ikki eru fevndir av skattligu reglunum um fríar ágóðar av samskiptistólum?*
- *um hetta sama sjónarmið er galdandi fyri løgmansstjóran og aðalstjóranar?*
- *um hetta sjónarmið er góðkent av Toll- og Skattstovu Føroya, ella um lögmaður ætlar sær at venda sær til Toll- og Skattstovu Føroya við hesum spurningi?*
- *í hvønn mun lögmaður, landsstýrismenn, løgmansstjórin og aðalstjórar verða skattaðir av fríum ágóða viðvíkjandi telesamskipti.*

Í svarskrivi sínum 26. oktober 2007 skrivar lögmaður:

Lögmaður leggur við hesum dent á, at bæði lögmaður, landsstýrismenn, løgmansstjóri, aðalstjórar og onnur starvsfólk hjá tí almenna eru fevnd av skattligu reglunum um fríar ágóðar av samskiptistólum.

Spurningar um skatt eru mál millum einstaka starvsfólkið og skattamyndugleikan. Men Løgmannsskrivstovan er altíð fús at geva allar viðkomandi upplýsingar og svara spurningum frá skattamyndugleikunum, um so er, at teir hava tørv á tí.

Landsgrannskoðanin skal viðmerkja, at umrøddu spurningar um skatt ikki bert eru eitt "mál millum einstaka starvsfólkið og skattamyndugleikan". Eisini arbeiðsgevarin hevur eina fráboðanarskyldu. Vit kunnu í hesum sambandi aftur vísa til samskiptið millum táverandi løgmann og Toll- og Skattstovu Føroya í januar 2003. Har verður m.a. staðfest, at eisini "arbeiðsgevarin hevur sambært § 118, stk. 1, litra b, skyldu til, uttan at Toll- og Skattstovan biður um tað, at upplýsa um møguligar fríar ágóðar, ið hann hevur latið."

Landsgrannskoðanin er sostatt framvegis ikki nøgd við svarskriv løgmans.